

nt

naš tednik

Številka 7 Letnik 46 Cena 10,— šil. (25,— SIT)
petek, 18. februar 1994

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Jasna zahteva evropskega parlamenta

POLITIKA

DI Hanzi Mikl
kandidira za
volilni okoliš III
(Beljak mesto
in dežela)
na 1. mestu.
Z njim smo vodili
daljši pogovor.

Strani 2/3

KULTURA

Lojze Lebič,
čigar korenine
segajo v Libuče,
je letos prejel
Prešernovo nagrado.
Rad se je odzval
povabilu NT
na pogovor.

Strani 10/11

Medtem ko skušajo nekateri slovenski funkcionarji v svojem „boju proti nacionalizmu“ relativirati pomen narodnih manjšin in se pri tem sklicujejo „na Evropo“, evropski parlament le ni tega mnenja: s pretežno večino je sprejel sklep, da morajo pristojne države skleniti pravna in administrativna določila, ki omogočajo narodnim manjšinam ohranitev in razvoj njihovega jezika. In to na vseh področjih — od izobraževanja, pravosodja in javne uprave pa do javnih občil in krajevnih imen. Evropski parlament je mnenja, da sta zaščita in pospeševanje jezikovne različnosti ključni element pri izgrajevanju mirne in demokratične Evrope.

Za sprejetje tega sklepa je glasovalo 318 poslancev (od 325).

„Bierjokl“ najavil stečaj

Poslovodkinja gostinskega podjetja „Pri Joklnu/Bierjokl“ Rosina Fasching je najavila pri sodišču stečaj. Kot smo zvedeli, se ostali družabniki s tem korakom niso strinjali. Podjetje „Pri Joklnu“ je družba z omejenim jamstvom; družabniki so kulturno društvo Bierjokl (40%), Mirko Picej, dr. Sepp Brugger in Rosina Fasching (po 20 %).

Ali bo možno „Joklna“ rešiti s postopkom izravnave, še ni znano. Če ne, bi mdr. splavala po Dravi tudi skoraj dva-milijonska investicija, ki so jo vložili v obnovo najetega poslopja.

15 let lutkarstva v Šmihelu, ali: Veliko požrtvovalnega dela in zavzetost močnih osebnosti. Danes se upravičeno govori o pomembnem slovenskem prispevku šmihelskih lutkarjev avstrijski kulturi. Alojz Angerer se je pogovarjal z vodilnimi lutkarji Štefanom Merkačem, Kristino Jernej-Trap in z Barbaro Budin.

Slika: nt/Fera

JANKO KULMESCH

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKA

Volilni agitatorji ÖVP, posebej pa še SPÖ, kaj radi oznanjujejo: kdor voli EL, ta tvega, da bo Haider postal deželni glavar. Na žalost nekateri koroški Slovenci tej propagandi celo verjamejo. Zlasti starejši pripadniki naše narodne skupnosti, ki so doživeli grozote Hitlerjeve Nemčije, so prepričani, da je možno preprečiti Haiderjevo zmago samo tako,

la. S strani Ambrozija take nedvoumne izjave še nismo slišali.

Drugič: v vprašanju koroških Slovencev slej ko prej obstaja tristrankarski pakt. Slej ko prej je v manjšinski politiki Haiderjeva FPÖ najmanjši skupni imenovalec oz. odločujoča politična sila. Kako se ostali dve stranki bojita izgube nemškonal-

GROŽNJE S HAIDERJEM

Poceni trik

da se glasuje za SPÖ ali ÖVP. Izhajajo iz tega, da EL tudi tokrat nima možnosti priti v deželni zbor; zato mislijo, da je glas za EL „roč vržen“ oz. v posredno korist Haiderju.

Vendar eno so propagandistični triki, nekaj drugega pa so dejstva.

Prvič: Haider nima realne možnosti postati deželni glavar. Če bi hotel doseči absolutno večino, bi moral v primerjavi s prejšnjimi de-

želnozborskimi volitvami napredovati za 20 (!) odstotkov. Ni nobenega serioznega poznavalca koroške politike, ki bi si lahko absolutno večino FPÖ vsaj teoretično predstavljaj.

Podobno velja za nevarnost, da bi FPÖ dobila relativno večino. Če pa bi se kljub temu zgodil ta čudež, potrebuje Haider podporo socialističnih poslancev. Zernatto je že izjavil, da ÖVP Haiderja ne bo podpr-

nih glasov, najbolj nazorno dokazuje Ambrozy: po njegovi „zaslugi“ npr. vprašanje dvojezičnih otroških vrtcev in slovenske Glasbene šole še vedno ni rešeno.

Zato se ne čudim, da v volilnih programih večinskih strank ni zaslediti niti ene konkretne točke v korist koroških Slovencev. Medtem ko je program EL obširen in konkreten, se Blatnikova in njena skupina tudi v tem oziru nista mogli uveljaviti nasproti odločujočim silam v SPÖ.

Nakazana dejstva torej dokazujejo, da so grožnje s Haiderjem v resnici poceni volilno-propagandni trik večinskih strank. S triki pa lahko prepričias nekoga, ki je lahko previden ali ki je zadovoljen s še tako praznimi obljubami.

Preostane samo še vprašanje: se bomo koroški Slovenci 13. marca odločali lahkoverno in se zadovoljili s praznimi obljubami?

Preostane samo še vprašanje: se bomo koroški Slovenci 13. marca odločali lahkoverno in se zadovoljili s praznimi obljubami?

Preostane samo še vprašanje: se bomo koroški Slovenci 13. marca odločali lahkoverno in se zadovoljili s praznimi obljubami?

„Za preživetje noramo Slovenci razviti skupinsko zavest!“

DI Hanzi Mikl je glavni kandidat EL v volilnem okrožju Beljak, Beljak-dežela.

V pogovoru za Naš tednik zavzema stališče k aktualnemu vprašanju in utemeljuje političen pomen kandidature EL v tem volilnem okrožju, ki večinoma predstavlja jezikovno mejo.

Pogovor je vodila Heidi Stingler

Naš tednik: Koroške občine že gradijo oz. bodo v naslednjih letih gradile kanal. Finančna obremenitev za take veleprojekte je ogromna. Je kanalizacija v taki obliki sploh potrebna?

Hanzi Mikl: Z ekološkega aspekta je pravilno, da se nekaj zgodi. Vprašanje je le, na kakšen način se odvajajo odplake. Prav v socialističnih občinah se večinoma realizirajo veleprojekti, ki stanejo ogromno denarja. Važno vlogo pri tem ima politika zaposlovanja ljudi. Dejstvo pa je tudi, da so pri načrtovanju in izvedbi teh veleprojektov pri delu le nekatere firme in biroji za načrtovanje, ki pri tem zaslužijo ogromno denarja. Ni čuda, če se nekateri ljudje sprašujejo, ali se na ta način oddaje del morda ne financirajo tudi stranke.

Pogostokrat pa so majhne nprave dosti bolj ekološke in tudi bolj ekonomske. Najboljši primer za to je občina Bistrica na Zilji, ki je dokazala, da se taka naprava da zgraditi tudi z znatno nižjimi sredstvi.

Zato bi bilo nujno potrebno, da bi se občani postavili na noge in si ne pustili vsiliti za vsako ceno veleprojekt, kakršnega pospešuje dežela. Občinski odborniki pa bi se morali še dosti bolj intenzivno ukvarjati s to problematiko.

Kako ocenjuješ zakonsko ureditev glede kanalizacije za kmete?

Hišne odplake kmetje lahko pomešajo z gnojnico, če v kmečki družini živijo 3 do 4 osebe in je na kmetiji približno 12 do 15 glav živine. To se pravi, da se bo moral velik del naših kmetov priključiti h kanalu. To pa je predvsem finančno vprašanje, kajti dežela potrebuje kmete, da sofinancirajo drage veleprojekte. Tehnološko bi bilo tudi možno, da

bi kmetje s prezračnikom za gnojevko lahko očistili svoje hišne odplake. Dosti več se tudi v veliki napravi ne zgodi.

Na listi EL kandidiraš v volilnem okrožju Beljak, Beljak-dežela. Velik del tvojega volilnega okrožja predstavlja tudi jezikovno mejo.

Ljudje v naših krajih, posebno še na Zilji, so bili v zadnjih desetletjih izpostavljeni velikemu asimilacijskemu pritisku. Slovensko govoreči ljudje v naših krajih so bili večinoma gospodarsko in socialno odvisni od večinskega naroda in jim je zato pogostokrat manjkala samozavest. Preostale so le nekatere družine, ki so imele izrazito narodno zavest in poudarjajo tudi razmeroma visok izobrazbeni nivo. Slovenski jezik torej danes ohranja majhen, ekskluziven krog, ki ima dosti samozavesti in na osnovi svoje izobrazbe tudi v socialnem oziru (izobrazba in poklic) ni več odvisen od večinskega naroda. Tudi ljudje se zavedajo, da znanje jezikovne zika človeku lahko v veliki meri koristi.

Če je torej preostal le še majhen, ekskluziven krog Slovencev, kako je še možno ohraniti v takem obrobnem kraju slovenske strukture?

Dejstvo je, da imamo največje težave ohraniti naše strukture ker na vseh koncih in krajih manjka ljudi; tako v cerkvenem, kulturnem kot tudi gospodarskem življenju. Ker manjka potencial, seveda izredno težko realiziramo kakšne večje prireditve ali podobne. Možnosti kulturnega izražanja so tako seveda zelo omejene. Vsak posameznik je preobremenjen in nadaljnji razvoj delovanja slovenske narodne skupnosti pravzaprav skoraj ni več možen. V tem trenutku je seveda izredno

pomembno, da damo našim ljudem občutek, da se spleča ohraniti to, kar imajo, ker je jezik pozitivna vrednota. Treba je krepiti samozavest ljudi, kar pa je možno le takrat, če imajo občutek, da so člani narodne skupnosti kot skupine.

Zlasti za preživetje Slovencev v obrobnem delu je torej važno, da se razvije tako imenovana skupinska zavest?

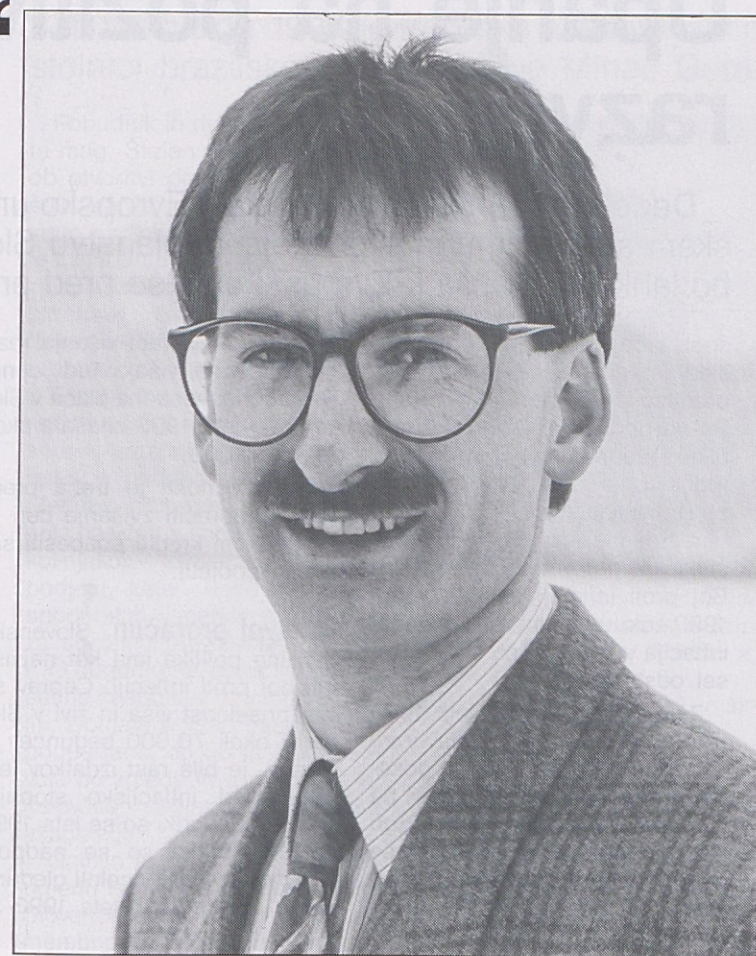
Točno, za boj proti asimilacijskemu pritisku potrebuje posameznik občutek, da pripada skupini, ki mu daje podporo. Močan občutek pripadnosti skupini zaščiti posameznika pred tem, da bi hitro prevzel drug jezik ali drugo kulturo. Posebno važen faktor pri tem je tudi gospodarska moč narodne skupnosti, ki zaščiti člana narodne skupnosti pred asimilacijo. Mešanico kultur poznamo skoraj že vsepovsod (glasba, šport, jedi...). Če pa te dinamike ne bomo skušali zadržati, bo zmagala gospodarsko najbolj močna kultura, katero bodo drugi narodi prevzeli.

In kakšne so po tvojem posledice take multikulturalnosti?

Kot sem že rekel, potrebuje vsak človek občutek pripadnosti h neki skupini. Človek hoče biti nekaj posebnega, ne pa eden izmed tisočev, ki so si vsi enaki. Gre torej za iskanje kriterijev, po katerih se razlikuje ena kultura od druge, ne da bi pri tem kdo koga diskriminiral. Cilj je, da dosežemo mirno sožitje pripadnikov različnih kultur na osnovi medsebojnega spoštovanja in enakopravnosti. Če bi ti kriteriji imeli svojo veljavnost, sploh ne bi bil problem biti na Koroškem Slovenec, ker bi bil večinskemu narodu enakopraven.

Kakšen političen pomen ima kandidatura EL v volilnem okrožju Beljak, Beljak-dežela?

Kandidatura EL je signal ljudi, ki jim je važno, da se zaščiti slovenska narodna skupnost; je izraz demokratične volje. Vsak glas za EL je znak oziroma izraz, da je slovenska narodna skupnost tudi v tem obrobnem kraju še živi in želi ohraniti svojo identiteto in hoče soodločati v družbenih

vprašanih. Glas za EL je glas proti kulturnemu propadu Koroške in proti kulturni enolončnici.

Slovenski socialdemokrati pogostokrat argumentirajo, da vsak volilec, ki da glas EL, krepi Haiderja. Kaj govori proti temu, da bi Slovenci volili SPÖ?

Glas za SPÖ pomeni:

– DA k Ambrozijevi kulturni politiki, ki ne daje denarja za domača kulturna društva, za slovensko Glasbeno šolo itd.

– DA k Ambrozijevi družinski politiki, pri kateri ni sredstev za dvojezične otroške vrtce

– DA k nadaljnji asimilacijski politiki

– DA h gospodarski politiki, ki obogati nekatera velika podjetja (Magdalen), in pri tem večina manjših podjetij nastrada (podatki o koroškem gospodarstvu)

– DA k ekološki politiki, ki bo prinesla Ziljanom deponijo in naravno za sežiganje posebnih odpadkov

– DA k prometni politiki, ki načrtuje jugo-vzhodno železnico skozi Rož

Finančna podpora R Slovenije:

NSKS in ZSO edina prejemnika?

Zunanje politični odbor slovenskega državnega zbora je v sredo in četrtek razpravljaj o finančnih podporah zamejskim Slovincem. Kakšni so njegovi sklepi, pred zaključkom redakcije še ni bilo znano.

Gre predvsem za vprašanje: bodo finančne podpore koroškim Slovincem tekle tako, da bosta edina prejemnika NSKS in ZSO in to po pol-pol? Tdava naj bi tudi odločala o nadaljnji porazdelitvi denarja. To si vsekakor želijo Liberalni demokrati (LDS), Demokratska stranka in Združena lista, medtem ko Slovenski kršanski demokrati (SKD), Slovenska ljudska stranka in socialdemokrati odklanjajo takšen sistem financiranja. Ti zahtevajo, da se upoštevajo dejanske razmere na Koroškem, predvsem pa tudi izid temeljnega glasovanja o skupnem demokratičnem zastopstvu. Nadalje so ostro kritizirali Sturmovo izjavo, s katero je zanikal obstoj koroških Slovencev.

Zahteva, da naj bi bili edini prejemniki podpore osrednje politične organizacije, prihaja predvsem s strani Slovencev v Italiji. Zastavlja pa se vprašanje, ali pri tem ne igra vloge tudi slovenski notranje-politični boj levice proti Peterletu.

V osnutku za proračun 1994 je za zamejske Slovence predvidenih okoli 90 mio. šilingov (lani: 747). Ali bo ostalo pri tem in koliko bodo dobile posamezne zamejske skupine, pa je še vse odprto.

Glas iz domače vasi

FRLOŽEV LUKA

Pust je mimo, čaka nas post. Jaz pa se le bojim, da gre to mimo vodilnih političnih sil. Za mnoge je politika celo leto pustno norenje, mi pa smo zanje čisto navadni norci, niti ne pustni.

Hvala za pogovor!

Čeprav se je Slovenija politično ter gospodarsko stabilizirala, ostane v ozadju ogroženost, dokler se ne bo tudi Hrvaška politično in gospodarsko stabilizirala. V Sloveniji je uspelo vladi (veliki koaliciji) pospešiti gospodarski razvoj. Inflacija je padla, slovenski tolar se je stabiliziral in je konvertibilen. Uspelo je tudi zmanjšati recesijo.

Centralno mesto pri preureditvi slovenskega gospodarstva ima zakon o privatizaciji podjetij, ki je bil sklenjen v parlamentu leta 1992 in je veljaven od marca 1993 naprej. V bodočnosti je treba v Sloveniji privatizirati nad 2700 podjetij, a privatizacija se bo dala le zelo počasi uresničiti.

Razvoj gospodarstva. V letu 1993 je slovensko gospodarstvo zraslo za 1 %, pa čeprav se je zaradi razpada nekdanjega gospodarskega trga Jugoslavije in zaradi embarga nad Srbijo nehala menjava blaga med Slovenijo in Srbijo. Kljub tem težavam republika Slovenija ni zgubila gospodarskega stika z drugimi evropskimi državami. Za leto 1994 spet lahko pričakujemo naraščanje povpraševanja na domačem in inozemskem trgu.

Industrija. Industrijska proizvodnja se od leta 1993 naprej

GOSPODARSTVO V SLOVENIJI

Upanje na pozitiven razvoj

Decembra 1993 so se začela z Evropsko unijo pogajanja o asociacijskem sporazumu in o poznejšem članstvu Slovenije. Slovenija upa, bo lahko pristopila k Evropski uniji še pred prehodom v novo tisočletje.

spet večja, čeprav se bo v naslednjih dveh letih industrijska produkcija le počasi razvijala. Razvoj industrije potrebuje stabilne pogoje. Sem spada tudi stopnja rasti cen. S tem, da se inflacija zniža, se znižajo obrestne mere za kredite in investicijska dejavnost se poviša. Boj proti inflaciji pa je bil leta 1993 zelo uspešen, saj je padla inflacija v Sloveniji na štiriindvajset odstotkov.

Zelo pozitivno se je leta 1993 razvijala storitvena dejavnost. Tudi prevoz in turizem sta dosegla prirastek. Na drugi strani pa se je poslabšala situacija na trgu delovne sile. Brezposelnost se je povišala na petnajst odstotkov.

Predvsem zaradi višanja realne plače se višajo tudi cene. Povprečna mesečna plača v Sloveniji je leta 1993 znašala okoli ATS 4500,00.

V bodočnosti je treba predvsem preprečiti zvišanje cen in z ugodnimi krediti pospešiti sanacijo podjetij.

Državni proračun. Slovenska fiskalna politika ima kot najvišji cilj boj proti inflaciji. Čeprav se brezposelnost viša in živi v Sloveniji okoli 70.000 beguncev iz Bosne, je bila rast izdatkov leta 1993 pod inflacijsko stopnjo. Državni dohodki so se leta 1993 znižali, izdatki so se nadpovprečno povišali, v celoti gledano pa je bil proračun leta 1993 za

0,9 % nižji od leta 1992. Socialni izdatki se bodo v naslednjih letih zaradi visoke brezposelnosti znatno povišali.

Zaradi povišanja nominalne vrednosti slovenskega tolarja proti ameriškemu dolarju nemški marki se je konkurenčnost slovenskih proizvodov zmanjšala, ker se je zvišanje nominalne vrednosti slovenskega tolarja tudi podražilo izvoz slovenskih proizvodov. Izvoz bil se je leta 1993 za 10 % znižal, medtem ko se je uvoz bil povešal. Ker se je uvoz bil nadpovprečno povišal, se plačilna bilanca v naslednjem letu poslabšala in s tem deficita govske bilance povišal.

VIDA PETROVČIČ

PISMO IZ SLOVENIJE

Oba dogodka sta potekala na Gorenjskem. Na Bledu se je prvič sestala mešana diplomatska slovensko-hrvaška komisija za določanje meddržavne meje. Ker se je meddržavna komisija sestala prvič, so se najprej dogovarjali o poslovniku, ki bo določal način njenega dela. Dokončno pa ga bodo oblikovali šele marca.

Kot sta povedala oba sopredsednika komisije, slovensko stran zastopa sekretar v zunanjem ministrtvu Tomaž Kunstel, je že prvi dan med člani komisij prišlo do manjše neusklajenosti in nestrinjanja pri temeljnem vprašanju, po katerem merilu naj bi določali mejo. Kot je znano, se

Slovenija zavzema samo za merilo katastrske občine, ki se ga da

Bo meja s Hrvaško katastrska ali geografska?

Ta teden sta bila v Sloveniji odmevna predvsem dva dogodka — sestanek mešane diplomatske slovensko-hrvaške komisije za določanje meje, in usklajevanje proračuna.

edinega podkrepiti z dokumenti. Z upoštevanjem tega merila bi lahko že zdaj uskladili in določili več kot tri četrtine meje. Hrvaška pa vztraja pri upošteva-

Ta teden je vlada sprejela nov proračun. Ta znaša 402 milijardi tolarjev, čeprav so bile želje po denarju precej večje. Zato je še vedno odprto vpra-

nju več meril, od katastrskih občin do določanja meje po geografskih ločnicah. Tomaž Kunstel upa, da bodo lahko v določenem času nesoglasja odpravili. O najbolj perečem Piranskem zalivu pa se komisija danes ni pogovarjala, ker, kot je dejal Kunstel, tudi kopenska meja na tistem koncu — na Dragonji — še ni povsem usklajena, zato se o morski meji niti nima smisla pogovarjati.

Na političnem prizorišču pa je bil poleg pusta, ko smo upali, da bodo nekateri politiki sneli maske, najpomembnejši podpis listine o združevanju strank, ki se imajo za sredinske, so pa bolj leve kot desne. To so Drnovškovi liberalni demokrati, Bavčarjevi demokrati, Tancigovi zeleni-ekološko socialna stranka in Žakljevi socialisti. Nove stranke se je pogovorno že prijelo ime nekdanje socialistične zveze, SZDL, združitveni kongres pa bo predvidoma 12. marca.

Kaj bo z desnico in vladno koalicijo, ob takšnem združevanju, še ni znano.

Devizne rezerve. Odkar je Slovenija stopila v Mednarodni denarni sklad (IMF), se je za Slovenijo odprl trg kapitala. V drugi polovici leta 1993 je odobrila vetovna banka Sloveniji kredit v višini osemdeset milijonov ameriških dolarjev za privatizacijska podjetja, posebno pa za sanacijo bank. Mednarodni bančni konzorcij je v zadnjem letu odobril Sloveniji kredit v višini 100 milijonov ameriških dolarjev za financiranje proračunskega deficita in Vzhodno-evropska banka je Sloveniji odobrila kredit v višini 111 milijonov ameriških dolarjev za gradnjo cest ter izgradnjo železnice.

Iz tega razvoja sledi, da se bo bruto domača proizvodnja v naslednjih letih zvišala, pri čemer pa bodo devizne rezerve narasle z 1,5 milijarde ameriških dolarjev na 2 milijardi ameriških dolarjev.

Za republiko Slovenijo obstaja upanje, da se bo gospodarstvo o zaključku privatizacije pozitivno razvijalo in da bo boj proti inflaciji ter brezposelnosti uspešen, tako da se bo lahko vlada republika Slovenija na mednarodnem gospodarskem trgu še bolj uveljavila.

mag. Andrej Urank

PISMO BRALCA

Pravi avtor multikulturalnosti

G. dr. Marjan Sturm je s svojo izjavo v Tinjah, da koroških Slovencev ni in da je edina oblika življenja multikulturalnost, dvignil val neodobravanja. Toda če se kdo jezi na g. dr. Sturma, mu dela krivico, kajti zamisel o multikulturalnosti, v kateri jezik manjšega naroda izgine, ni njegova. Niso si je izmislili niti slovenski komunisti in Ljubljanici, ko so svetovali zamejcem, naj se ne gredo „etnocentričnem“.

Eden prvih prerokov multikulturalnosti je Richard Coudenhove-Kalergi, z Japonko poročeni avstrijski diplomat, grof in prostozidar (framason). Že leta 1925 je na Dunaju izšla njegova knjiga „Praktischer Idealismus; Adel-Technik-Pazifismus“. Coudenhove-Kalergi sanja, da bo človek v daljni prihodnosti postal „mešanec“. Raznovrstnost narodov naj bi nadomestila „evrazijsko-negroidna rasa prihodnosti, po zunanosti podobna staroegipčanski“. A za avtorja obstajata tudi „kakovostni oz. prednostni rasi“, iz

Celovška Dvojezična trgovska akademija:

Njen brazilski partner odprl vrata

1. februarja 1994 je trgovska akademija v mestu Belo Horizonte, prestolnici brazilske zvezne države Minas Gerais, odprla svoja vrata.

Pobudnik in duša tega projekta mag. Štefan Bogdan Šalej je ob otvoritvi poudaril važnost te šole, saj je to prva ustanova te vrste v južni Ameriki. Kako veliko je zanimanje za to šolo, je pokazala prisotnost najvišjih predstavnikov, tako političnih kakor tudi gospodarskih in vzgojnih ustanov.

Otvoritvene besede, tako rekoč prvo učno uro, je podal predsednik brazilske škofovske konference nadškof Dom Luciano Mendes. Povedal je, da naj ta šola ne vzgaja samo dobrih strokovnjakov, temveč tudi vodje podjetij, kateri bodo poleg gospodarskih uspehov skrbeli tudi za socialno pravičnost.

O dogodku je poročalo na desetih straneh široko po Brazili. Domala v vseh časopisih je poudarjeno, da bo ta šola delovala po zgledu in učnem načrtu celovške dvojezične trgovske akademije.

Gotovo je to velik doprinos k ugledu te naše šole. Za koroške Slovence pa je tudi izredno pomembno to, da je s tem dogod-

„Oče“ partnerstva med Dvojezično TAK in njeno brazilsko sestro mag. Štefan Bogdan Šalej izročajo avstrijskemu vicekonzulu Walterju Friedlu zahvalno paketo.

kom glas o njih prodril v širni svet.

P.S.: Glavno zaslugo za brazilsko trgovsko akademijo po vzorcu Dvojezične TAK ima mag. Štefan Bogdan Šalej. Ne smemo pa prezreti tudi zasluge, ki jo ima naš rojak dipl. inž. Jože Bavdaž: on je namreč mag. Šaleja kot

prvi opozoril na možno partnerstvo z dvojezično TAK. Karel Smolle je nato omogočil potrebne stike z dunajskim ministrtvom za šolstvo. Za njegovo pomoč, prav tako pa tudi dipl. inž. Bavdažu, se je mag. Šalej ob odprtju „svoje trgovske akademije“ še posebej zahvalil.

O ESTADO DE S. PAULO

Sebrae cria curso gerencial de segundo grau

Cada grupo de três a cinco alunos terá um empresário-patrono, que dará suporte filosófico e empresarial para o estudante e acompanhará o desenvolvimento de cada um. É um sistema que segue os moldes austriacos, criados pela Escola Técnica de Formação Gerencial Bilingue de Klagenfurt, onde o próprio Salej foi buscar os fundamentos da escola do Sebrae. "Constatamos que o custo de reeducar é muito mais elevado, a médio prazo, do que o de educar bem", diz.

Odmev v javnih občilih je bil velik. Tudi največji časopis Južne Amerike „O estado de S. Paulo“ je poročal o partnerstvu z Dvojezično TAK v Celovcu.

M. St., Celovec

Privatni dvojezični napis za Velinjo vas

Dolgo je trajalo, da je Velinja vas dobila krajevni napis. Žal pa ga ni postavila občina, ampak zasebnik Toni Krušič, pd. Rupej - in to na lastnem zemljišču in tudi na lastne stroške.

Ko je bilčovška županja Štefi Quantschnig prevzela vodstvo občine, je bilo iz vrst njene stranke zvedeti, da se bodo še v prvem letu postavili dvojezični krajevni napis. Toda leta minevajo in rezultati so dejansko bolj skromni. Stranje, kjer sta naseljeni le dve hiši, so dobile svoj kažipot, katerega pa so nestranežji odstranili že v prvih dneh. Bilčovška občina je javila odstranitev policiji in naročila nov kažipot, katerega pa do danes še ni postavila.

Dvojezičen kažipot pa je medtem dobila Moščenica, kjer je občinski odbornik EL mag. Štefan Schellander zbral podpise vseh občanov, ki so s tem potrdili željo po postavitvi takega napisa. Tabla stoji še danes.

Prejšnji teden pa je samoiniciativno postavila dvojezičen krajevni napis Rupijeva družina v Velinji vasi. Žal to ni uraden napis, ampak osebna pobuda Tonija Krušiča, ki je postavil tablo na lastnem zemljišču in na lastne stroške. Razveseljivo pa je dejstvo, da so odmevi doslej bili večinoma izredno pozitivni.

Upati je le, da se bo vodstvo bilčovške občine vsaj po volitvah opogumilo za postavitve krajevnih napisov po vseh vaseh, kar zahteva zakon o narodnih skupnostih iz leta 1976.

Ker občina Bilčovs ne zmore oz. noče postaviti dvojezičnega napisa, so ga domačini kar sami.

Pritožba EL Bilčovs

Kršitve pri razpisu in oddaji del

Zaradi nenačrtnega postopanja vodstva bilčovske občine pri športnem objektu na Potoku je Enotna lista vložila pritožbo pri nadzornem uradu koroške deželne vlade.

Občinska odbornica EL Ingrid Zablatnik utemeljuje pritožbo s tem, da pri razpisu inštalacijskih del domače podjetje Kapus ni bilo upoštevano. Nadalje so se goli zidovi športnega objekta izvedli v režiji športnikov brez razpisa in brez treh poizvedovanj o ceni storitve. Za vsoto, ki jo je občina za izvedbo golih zidov prenakazala domačemu športnemu društvu, na občini ni bilo obračuna in tudi ne računov v pogled. „Zato obstaja sum, da zidarskih del niso opravljali športniki v obliki samopomoči brezplačno in so ta dela bila plačana na črno,“ utemeljuje Zablatnikova.

Brez razpisa in brez predhodnega sklepa predstojništva so se samovoljno oddala tudi dela za greznico za športni objekt firmi Begusch.

Št. Jakob v Rožu

Odvažanje smeti le še tritedensko

V občini Št. Jakob bodo oslej odvažali smeti le še vsake tri tedne (prej 14-dnevno). Gospodinjstvom, katerim so doslej mesečno odvažali smeti, pa bodo odslej praznili zaboje vsakih šest tednov. Sklep občinskega sveta je bil potreben, ker je od novega leta naprej zakonsko predpisano ločevanje odpadkov in je s tem v gospodinjstvih manj „navadnih“ odpadkov.

Na minuli občinski seji so mandatarji sklenili tudi podelitev zlatega občinskega odlikovanja za gasilskega komandanta Sucherja. Nadalje so občinski možje soglasno sklenili regulacijo reke Bivše v Svatnah.

Občinska seja v Kotmari vasi

Oddana kanalizacijska dela na Ilovju

Tri važne točke so bile na dnevnem redu občinske seje v petek, 4. februarja 1994: zidava stanovanjske hiše na Movžarjevem zemljišču v Reki, oddaja kanalizacijskih del na Ilovju in nakup novega občinskega bagra.

Stanovanjska hiša (zidala jo bo družba Neue Heimat) naj bi bila vseljiva napozneje začetek 1996. Na razpolago bo devet stanovanj (šest po 79 in tri po 62 m²). Zemljišča bo občina prodala po 300,- šil. za m². Težava je le potok. Avgusta lani je bila zaradi hudega naliva prava povodenj. Zaradi tega bo treba rečno strugo tako urediti, da morebitna večja voda ne bo ogrožala stanovanjske hiše.

Dela za kanalizacijo na Ilovju je dobilo podjetje Teerag Asdag kot najcenejši ponudnik (kosmato 15.330.597,78 šil., čisto pa

12.775.000). V delih je zajetih 300 m površinskega kanala, vključena je tudi obnova vodovoda. Za zaračunavanje kanala bo občina uporabljala mešano tarifo (1.950,- osnovnega zneska plus 15 šil. za m³ na 100 m² stanovanjske površine, letno 3.880,80 šil. preračunano na 130 m² stanovanjske površine 5. 045.40 šil.)

Voda in kanal: posebna rešitev za kmetovalce

Tudi tisti, ki imajo lastno vodo, bodo morali dati montirati vodne števce. Za kmetovalce je po za-

konu določena posebna rešitev. Voda in kanal se bosta zaračunavala polletno. Občina je tudi morala dati jamstvo za najeta posojila.

Stari bager je močno dotrajan (popravila bi stala najmanj okrog 200.000 šilingov). Zato je občinski odbor soglasno sklenil, da se kupi nov. Naročilo je odvisno od ponudbe.

Za konec občinske seje je župan Hugo Götzhaber prebral predlog Enotne liste, naj se v Kotmari vasi pokrijeta avtobusni postajališči.

Šmihel: Anton Kutej odslej tudi na spominski tabli

S cerkvenega vidika je razprava o spominski plošči za župnika Antona Kuteja zaključena. Župniku so dali na spominski plošči poleg drugih domačih župnikov trajen spomin.

Poroča Silvo Kumer

V kaplanu Antonu Kuteju, ki je umrl leta 1941 v koncentracijskem taborišču Dachau, ker ni hotel iti v nemško vojsko, danes vidijo mnogi paralelo k Franzu Jägerstetterju, katerega so usmrtili, ker ni hotel prijeti za orožje.

Bistriški občinski odbornik Pepej Pototschnig je v svoji domači občini zahteval spominsko ploščo za Antona Kuteja, ki do pred kratkim ni bil zapisan niti na cerkveni spominski plošči. Šmihelski dekan msgr. Kristo Srienc je v tem primeru ravnal zelo nebirokratsko in dal ime umrlega kaplana Kuteja, ki je pokopan v Škocijanu, vklesati pod ostale domače dušne pastirje.

Toda Pepeju Pototschnigu v zavedi Kutej gre več kot le za napis na cerkveni plošči. Zanj je Kutej mučenik, ki bi si zaslužil v javnosti več priznanja za svojo ravnanje, saj ga je le-to konec koncev stalo življenje.

Na vrsti je zdaj gotovo občina Bistrica, kjer leži nekje v predalu predlog za postavitve spominske plošče, v kateri naj bi bilo podrob-

Na vhodni strani šmihelske farne cerkve so v marmornati plošči zapisani vsi šmihelski dušni pastirji. Med njimi je tudi Anton Kutej, ki je umrl mučeniško smrt v koncentracijskem taborišču. Foto: Fera

no zapisano, kakšna osebnost je bil kaplan Anton Kutej in kakšnega pomena je njegovo zgledno ravnanje za današnji čas in družbo. Vprašanje pa je, koliko ima bistriška občinska politika sploh zanimanja in pripravljenosti pod-

preti Pototschnigov predlog. Pototschnigu samemu gotovo gre samo za stvar in vsebino kot tako, ki se kaže vsakemu nevtralnemu opazovalcu. Vprašanje pa je, s kakšnimi motivi ga podpirajo drugi, ki so v tej zadevi na hitro

pričeli obdajati mladega odbornika in mu po svoje svetujejo. Za stvar samo je bilo to doslej vse drugo kot plodno in je možno, če je verjeti vplivnim mandatarjem, da prav zaradi teh okoliščin ne bo uspela.

na kratko

Škocijan

Občinska seja

Ta petek bo občinski svet v Škocijanu (ob 19.00) sklepal o podaljšavi raznih najemniških pogodb za turistično infrastrukturo okrog Klopinskega jezera. Prav tako bodo sklenili strožje predpise za potapljače.

Govorilne ure zavarovalnice za delavce

(Pensionsversicherungsanstalt der Arbeiter)

Velikovec, 2. marca 1994, 8.00 - 12.00, Delavska zbornica

Žitaravas, 2. marca 1994, 13.00 - 14.00, občinski urad

Bekštanj, 4. marca 1994, 13.00 - 14.00, občinski urad

Šmohor, 7. marca 1994, 8.30 - 12.00, GKK

Pliberk, 17. marca 1994, 11.00 - 13.00, občinski urad

Št. Jakob, 22. marca 1994, 13.00 - 14.00, občinski urad

Modna revija našega društva upokojencev

Modna revija iz 15. stoletja z manekenkami iz 20. stoletja se je glasilo geslo prireditve upokojencev.

Slovensko društvo upokojencev Pliberk je priredilo na pustni torek v polni farni dvorani v Šmihelu pester, prav zabaven popoldan. Zbor upokojenk in upokojencev je kot prvo točko v smešni obliki prikazal, kako potekajo pevske vaje. Pevovodja Janez je v salonski obleki v fraku in cilindru „taktiral“ svoje našemljene pevke in pevce.

Zelo posrečeno so nastopile „manekenke“ v modni reviji. Moda je bila iz 15. stoletja, nastopajoče pa iz 20. stoletja. Na koncu so kar na odru opravili pustni pogreb. To je tudi bolj spodobno kot na peplnico, ko je že post.

Več o pustni prireditvi in delovanju naših upokojencev pa v naslednjem „Upokojencu“, ki bo izšel pred veliko nočjo.

Lojze Krištof

LJUBLJANA–CELOVEC

„Gospodična Julija“ v celovškem mestnem gledališču

Celovško mestno gledališče prireja v koprodukciji z Mladinskim gledališčem iz Ljubljane predstavo „Gospodična Julija“ znamenitega švedskega dramatika Augusta Strindberga. Režiser predstave je Edvard Miler. V glavnih vlogah nastopajo Nataša Barbara Gračner, Pavle Ravnohrib in Maruša Oblak.

Zgodba je navidez enostavna. Jean, uslužbenec grofa, zapelje grofovo hčer Julijo in sproži v njej globok, smrtonosni zlom. Drama opozarja nase zaradi Strindbergove minuciozne dekonstrukcije razmerja med moškimi in ženskami ter zaradi izredne analize psihosocialnih sil, ki narekujejo posameznikom čudne statusne bitke. Jezik čustev je tudi jezik ekonomske konkurence in boja za obstanek. Vsekakor bogata, paradigmatična zgodba o relativnosti socialne integriranosti in smisla bivanja.

Premiera bo v soboto, **26. februarja, ob 20. uri v občinskem centru v Šentrupertu/Gemeindezentrum St. Ruprecht, v nekdanjem Volksskinu.**

Naslednje predstave:

torek, 1. 3., sredo, 2. 3., četrtek, 3. 3., petek, 4. 3., sobota, 5. 3., nedelja, 6. 3., izjemno ob 15. uri. Razen v nedeljo so vse predstave ob 20. uri!

Vstopnice lahko naročite v blagajni Celovškega mestnega

gledališča. Zasedena je od torika do petka od 10. do 12. ure in od 16. do 19.30. Tel.: 0463 / 54 0 64 serija; **ali pa pri Slovenski prosvetni zvezi in pri Krščanski kulturni zvezi v Celovcu.** Prodaja zvečer: eno uro pred začetkom predstave v Občinskem centru Šentrupert.

Strindbergova „Gospodična Julija“ pomeni kvalitativen premik v razvoju dramatike. Strindberg v svojem znamenitem predgovoru prvič presega naturalistično prikazovanje človeka in naturalistično estetiko. V „Gospodični Juliji“ se približuje fenomenom nezavednega, hipnoze, norosti ter išče motivacijo za posamezna dejanja zunaj psihološkega realizma.

Predstava bo gotovo velik umetniški užitek, nenazadnje pa je tudi pomembno, da bo doživela premiero prav v Celovcu in tako prispevala svoje k tesnejšemu kulturnemu sodelovanju med Koroško in Slovenijo, predvsem pa je namenjena naši slovensko govoreči publikli.

ČESTITAMO

50. rojstni dan je obhajal **Johann Sadnik**. Ob tem lepem okroglem življenjskem prazniku prisrčno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro!

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebni praznik **Julijani David** iz Vogrč, **Valentinu Končiču** iz Pliberka, **Gregeju Krjštofu** iz Dvora, **Jožefi Vavti** iz Smihela in **Matildi Lutnik** iz Blata. Prisrčnim čestitkam društva upokojencev Pliberk se pridružuje uredništvo NT.

Osebni praznik je obhajal **Foltej Miklau** iz Železne Kaple. Iskreno čestitamo!

V Mali vasi nad Grebinjem je praznovala rojstni dan in god **Julijana Grilc**. Ob dvojnem prazniku iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

Rojstni dan je obhajala **Monika Ramuš** iz Strpne vasi. Iskreno čestitamo in mnogo uspeha tudi v prihodnje!

V Nagelčah slavi 70., jubilejni, rojstni dan **Katarina Urak**, po domače Bokovnikova mama. Vse najboljše, zlasti trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova!

Prav tako 70. jubilej obhaja **Pepca Zagožen** iz Celovca. Vse najboljše, posebno zdravja in osebnega zadovoljstva tudi v prihodnje!

Naslednje voščilo je namenjeno **Hanziju Čeburu** iz Škofič, ki je te dni slavil 50. rojstni dan. Dolgoletnemu cerkvenemu in društvenemu pevcu za jubilej iskreno čestitamo ter želimo še vrsto zdravih in veselih let! Čestitkam NT se pridružujeta domači cerkveni in društveni zbor.

Pretekli ponedeljek je obhajal osebni praznik **Hanzi Serajnik** z Reke. Vse najboljše, trdnega zdravja in Božjega blagoslova!

Abrahama je te dni srečal Dovjakov **Mirko Roblek**, doma v Selah na Zgornjem Kotu. Iskreno čestitamo, hkrati pa mu želimo še mnogo osebnega zadovoljstva!

Prav tako v Selah obhajajo še osebna slavlja **Juli Oraže** pri Cerkvi, **Jozi Oraže** na Kotu in **Hanzi Mak**, Jagar, na Borovnici. Vsem slavljencem veljajo naše prisrčne čestitke!

Na Blatu pri Pliberku obhaja 48. rojstni dan in god **Dora Plavc**. Ob dvojnem prazniku vse najboljše, zlasti zdravja in osebne sreče!

V Čepičah pri Globasnici praznuje rojstni dan in god **Folti Sadovnik**. Vse najboljše!

Te dni obhajajo osebna slavlja **Folti Hartman**, **Zdravko in Marija Smrtnik** ter **Marica Karničar**. Vsem slavljencem iskreno čestitamo ter želimo vse lepo in dobro!

V Mali vasi pri Globasnici je obhajal rojstni dan in god **Folti Schmacher**. Za dvojni praznik vse najboljše, zdravja in osebne sreče!

Prav tako v Mali vasi pri Globasnici praznuje rojstni dan in god **Franc Modrej**. Tudi njemu prav prisrčno čestitamo. Čestitki se pridružujejo vsi domači.

Osebni praznik obhaja tudi **Folti Pitschek** iz Škofič. Čestitamo!

Učitelj in nogometni trener **Jože Fera** je v sredo obhajal rojstni dan. Za ta osebni praznik mu iskreno čestitamo ter kličemo še mnogo zdravih, srečnih in predvsem uspešnih let! Čestitkam Našega tednika se pridružuje odbor SAK.

Ingrid Zablatnik, občinska odbornica EL Bilčovs in glavna kandidatka EL volilnega okrožja za okraja Celovec dežela in Celovec mesto, je obhajala osebni praznik. Zavzeti občinski odborniki prav prisrčno čestitamo, želimo mnogo uspeha v politiki ter poklicu in obilo osebnega zadovoljstva in sreče v krogu najdražjih. Čestitkam se pridružuje EL.

Zavzeti komunalni politik EL Galicija **Jože Urank** je obhajal te dni rojstni dan. Prav iskreno čestitamo in mu kličemo še na mnoga zadovoljna, srečna in zdrava leta. Čestitkam se pridružujeta EL in NSKS.

85. rojstni dan je slavila gospa **Terezija Piroutz**, doma v Kotu pri Miklavčevem. Za ta visoki življenjski jubilej ji veljajo naše najlepše čestitke. Čestitkam se pridružuje EL Žitara vas.

ČESTITKA TEDNA

Marija Hudl iz Globasnice – 80-letnica

Preteklo nedeljo, 13. februarja 1994, je slavila 80. življenjski jubilej Marija Hudl, po domače Greinerjeva mati iz Globasnice.

Marija Hudl, rojena Pernat, se je rodila na Bistrici pri Bricu, kjer je preživela tudi svojo mladost. Nato je služila pri stricu Viterniku v Globasnici, kjer je spoznala tudi svojega moža Franca Hudla, ter se z njim 22-letna poročila. Iz srečnega zakona izhaja šest otrok, sami fantje. Pred vojno so se rodili Janez, Franc in Fritz, po vojni pa še Pep, Luka in Štefan. Prav v času vojne je doži-

vela Marija Hudl najhujše trenutke svojega življenja, saj je morala sama vzdrževati Greinerjevo kmetijo (eno najstarejših v Globasnici) in otroke, kajti mož Janez je moral v vojsko, iz katere se je zaradi ujetništva šele pozno vrnil. Kljub velikim težavam je vztrajala. Otroke je vzorno vzgajala ter jih vedno podpira pri raznovrstnih udejstvovanjih, še posebej pri kulturnih.

Mariji Hudl na tem mestu za visok življenjski jubilej iskreno čestitamo ter želimo, da bi se še dolgo veselila trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam Našega tednika se pridružujejo vsi domači, še posebej hvaležni sinovi.

SELE

Pustna nedelja

Na pustno nedeljo je gostovala v Selah igralska skupina SPD „Borovlje“ s kabaretom „Martin Krpan“ (Levstik-Veras). Na zelo posrečen, kabaretiističen način so gledalcem prinesli znano pripoved Frana Levstika o Martinu Krpanu z Vrha, na katerega je cesar postal pozoren, ko je le-ta postavil kobilico ob cesto, da je cesar s svojim spremstvom prišel mimo. Na cesarjevo prošnjo je Krpan premagal Brdavska, ki je teroriziral Dunaj – njegova zadnja žrtev je bil cesarjev sin. Krpan pa v svoji skromnosti ni hotel drugega plačila kakor cesarjevo pismeno dovoljenje, da lahko vse življenje prevaža angleško sol, kar je dotlej moral delati naskrivaj.

Ni treba izvzeti nobenega igralca, če rečemo, da so svoje vloge zelo dobro podali. Prav tako je treba omeniti odlično glasbo in koreografijo.

Po končani predstavi igralcev iz Borovelj so navzoči še posedeli ob kavi in krapih. Na žalost je zaradi vremenskih razmer izpadlo presenečenje za navzoče, čarovnik Bogdan Fras. Zvečer je za zabavo igral šentprimški „Duo Peugeot“, ki je poskrbel za pozitivno presenečenje, kajti doslej nam ni bil znan.

Prireditelj pustne prireditve sta bila KPD „Planina“ in Pevsko društvo Sele.

ZKO

Železna Kapla:

Kulturni praznik in pustna prireditev

Vsako leto se Kapelčani veselimo prireditve ob kulturnem prazniku. Iz leta v leto čutimo, da nas ta večer še posebej navda z veseljem. Letos so nam igralci pripravili „Krst pri Savici“.

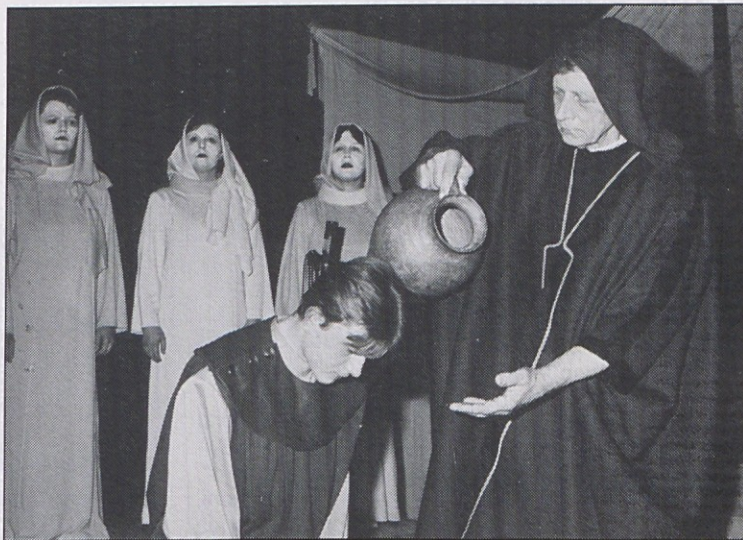
Njih igranje in jezik so napolnili dvorano s posebno svečanostjo. Kot recitatorke so nastopale Marija Benetik, Marija Ošina in Karolina Rozman. V vlogi duhovnika smo gledali Branka Korotaja. V vlogi Črtomira smo doživeli Erharda Ošina, ki se od predstave do predstave stopnjuje. Vlogo Bogomile je igrala Mari Doujak zelo naravno. Pepi Oraže je nastopal v vlogi ribiča. Breda Varl je pripravila sceno in obleke z Bredo Županc. Glasbo je pripravil Roman Verdel. Morda je ta ali oni odšel iz farne dvorane in občutil, da je treba odpreti zakladnico bogate literature naših pesnikov.

Kot naši dragi sosede so zapeli pod vodstvom Boža Hartmana puebi iz Obirske: Moški pevski zbor Valentin Polanšek.

Vodja slovenskih oddaj Mirko Bogataj je zelo smiselno pokazal v svojem slavnostnem govoru pot kulture, ki jo je treba začrtati.

Kot vsako leto sta Kapelčane navdušili pevki mariborske Opere Dragica Kovačič in Natalija Vorobjova, ki ju je spremljal pianist Robert Mrascek. Ob koncu je nastopil mešani pevski zbor slovenskega prosvetnega društva Zarja pod vodstvom Gabriela Lipuša.

Teden navrh smo doživeli pustno prireditev v nabito polni farni

dvorani. Društveniki so nam pripravili zelo lep program, ki je bil program z „nivojem“. Franci Sadošek in Pepi Blajs sta vodila publiko z duhovito povezavo skozi prireditev. Miha Travnik se je izkazal s svojo modno revijo kot dober in okusno oblečen „konferensje“. Občudovali smo stare in mlade možakarje, ki so nam predstavili žensko modo po kapelško. Pavličev trio je dobro zabaval navzoče. Igralska skupina je pripravila za ta večer tri prizore: Marija Ošina je kot vneta predavateljica govorila o škodljivosti

tobaka. Videli smo pravo komedijo z naslovom „Medved“. Če igralci z veseljem in vso vneto nastopajo na odru, kot so to storili Karolina Rozman, Erhard Ošina in Pepi Oraže, potem se gradi most veselja s publiko. Zelo posrečen je bil nastop grofa Andija Ošina, grofice Brede Županc, Silvije in Wilija Ošina, ki sta kot Carmen in Janez zelo prijazno zai-grala.

Ne smemo pozabiti nastopa otroške folklore, ki jo vodi Cita Smrtnik. Nasmejani in veseli so gledalci odhajali.

KAZAZE

V spomin Francu Tšcharfu

Kakor strela z jasnega neba je pretekli petek zjutraj udarila med nas vest, da je ponoči povsem nepričakovano umrl Franc Tšcharf.

27. januarja je izpolnil šele 62. leto življenja. Rajni je zagledal luč sveta v Kanarah v fari Št. Peter na Vašinjah. Služil je v Rinkolah in v Vetrinju, dokler se ni naselil na Brnci. Tam je delal na žagi. Med drugim je bil tudi mežnar pri že rajnem župniku Maksimilijanu Stindlu.

Ko pa je stopil leta 1985 v pokoj, se je preselil k Petru v Humče, kjer je poročena njegova sestra Micej, naša zvezsta farna sodelavka, posebno pri vodstvu ljudskega pet-

lesom. To cerkev je zelo ljubil, jo vzorno oskrboval in venčal. Za njega je bilo mežnarjenje po njegovih besedah čast. Mežnarjo je upravljal dobesedno za zad-

ja. Tu je takoj prevzel mežnarijo pri podružni humški cerkvi sv. Urha. Bil je mežnar z dušo in telesom.

njega dneva življenja. Rad pa je pomagal tudi v naši farni cerkvi, posebno pri pobiranju ofra.

Zelo rad je molil doma in v cerkvi. Bil je velik Marijin častilec in tretjerednik. Rad in lepo je vodil molitve rožnega venca pred sveto mašo v farni in v humški cerkvi in pri pogrebih. Na njega smo se lahko zanesli. Pogrešali ga bomo.

K pogrebu v nedeljo dopoldne je prišlo veliko ljudi, tudi iz Št. Petra in z Brnce. Domači cerkveni pevci so rajnega pod vodstvom Tončija Mucherja s pesmijo lepo priporočali Božji usmiljeni ljubezni. Za vse številne zasluge pa se mu je domači župnik Florijan Zergoi zahvalil s prisrčnim: „Bog lonaj!“

ČAHORČE:

Umrli Adamičev oče

V ponedeljek, 31. januarja, smo se poslovili od Martina Waldhauserja, pd. Adamičevega očeta iz Čahorč, umrlega v soboto, 19. januarja.

Rajni se je rodil novembra 1906 pri pd. Tuliju v Slovenjem Plajberku. Oče je kupil kmetijo pri Scatu v Trabesinjah pri Kotmarji vasi. Sin Martin je podedoval posestvo v Slovenjem Plajberku. Tam pa je prodal in kupil Adamičevo domačijo v Čahorčah. Bil je kmetovalec z dušo in srcem. V mladih letih je sodeloval pri „Gorjancih“ kot pevec in igravec. Poročil se je februarja 1934. Umrli je 14 dni, preden bi bil torej obhajal biserno poroko. Za njim žalujejo žena in pet otrok z družinami.

Naj rajni Adamičev oče počiva v miru. Vdovi in otrokom z družinami velja naše sožalje.

Prešernov nagrajenec Lojze Lebič v pogovoru z Našim tednikom

„Matica bi morala imeti samo džnosti“

Ob podelitvi Prešernove nagrade skladatelju Lojzetu Lebiču smo v utemeljitvi tudi slišali: „Strogo zastavljenimi moralnimi in umetniškimi kriteriji že dobrih trideset let mojstruje glasbene umetnine, se vztrajno upira ponarejenim vrednotam in nedorečenim glasbenim sporočilom.“

Z Lojzetom Lebičem se je pogovarjala mag. Mojca Uršič

LOJZE LEBIČ ...kot Korošec:

„Korošci smo nekoliko obrnjeni proti sebi, smo – lahko bi rekli – intimisti. Smo zelo občutljivi, celo sentimentalni in hkrati tudi samorazdiralni. Tudi pri sebi in pri svojem delu pogrešam neke samozavesti. Kadar se pogovarjamo o Koroški, moramo imeti pred očmi tri strašne dogodke: razpad Avstroogrske, plebiscit in komunistično ‚delitev‘, ki nas je 50 let še dodatno razdeljevala. Mislim, da so se vse nesreče, ki so se dogajale in ki so dvojile Korošce, spočele v Ljubljani, ki nikoli ni reagirala pravočasno in na pravi način. Svoje je prispeval tudi nesrečni odhod toliko Slovencev 1945. leta čez Karavanke; tam so ustvarili neko razpoloženje, ki je bilo drugačno, kot bi bilo sicer, če se ta strašna stvar ne bi zgodila. Prisotni so bili mlajši in starejši sloji, različne nazorske sredine so se mešale med seboj – vse to je na Koroškem ustvarilo neko komplicirano situacijo. V letih pa so komunisti zlahka igrali svojo igro, ki je prinesla največjo nesrečo, katera nas je najbolj odtujila med seboj. Zato mislim, da so demokratične spremembe v Sloveniji zelo pomembne.“

...o odnosu R Slovenije do manjšine:

„Koroški Slovenci imajo danes v Avstriji svoje življenje in sploh ne vidim pravice, da bi se matica vanj kakorkoli smela vmešavati; je pa dolžna vsak hip, če si kdo želi, pomagati. To velja za vse Slovence zunaj meja R Slovenije. Matica bi morala imeti samo dolžnosti, nobenih pravic! Kajti živimo vsak v svojem svetu, vsak po svoje mislimo. O kakšnem pokroviteljstvu ali čem podobnem sploh ne bi smelo biti več govora! Slovenija bi morala zavstavi svoj ugled in se odločno zavzeti za še neuresničene pravice svojih manjšin; vedno bi morala biti pripravljena svojim ljudem, ki žive zunaj državnih meja, pomagati.“

...o odnosu do slovenstva:

„Zame je razmerje do slovenstva zelo preprosto, ne tako mistično, kot bi nekateri radi prikazali. Mama se je rodila pri Lienhardu v Ljubljani. Bila je učiteljica v Globasnici. Po plebiscitu so jo ‚postavili na mejo‘, kar pomeni, da je morala zapustiti Avstrijo. Da se je tedaj zgodilo nekaj groznega, smo čutili tudi mi. Rad se spominjam naših sorodnikov – strica, tete v Ljubljani, kako so negovali vsako slovensko pesmico, vsako slovensko besedo. Z naše strani meje ni bilo nobene pomoči, bila je popolna zapor. Nismo mogli iti na obisk. Vse, kar se je dogajalo na meji, je bilo sumljivo, kot da se dogaja nekaj protidržavnega. Nihče ni pomagal.“

...o sebi:

„Sem rojen Prevaljčan. To se je zgodilo 1934. leta. Ko sem imel šest let, je prišlo do okupacije. Bili smo že povsem pripravljene za izselitev, a smo imeli srečo. Oče je bil stoodstoten invalid iz I. svetovne vojne; zato ni bil preveč vključen v družbeno življenje in se tako ni izpostavljaj, kar je družini posredno omogočilo, da smo ostali doma. Hodil sem v nemške šole na Prevaljah in tudi v Pliberk nekaj malega – v

meščansko šolo; ko pa so začeli razstreljevati železniško progo, smo hodili zopet v šolo na Prevaljah. Takoj po vojni so na Ravnah ustanovili gimnazijo, kjer sem nadaljeval s šolanjem. Med profesorji smo imeli tudi velike humaniste, ki so bili vsi po malem umetniške nature – med njimi dr. Franc Sušnik, ki je bil tudi ravnatelj. Slovenščino pa me je učil Janko Messner, na katerega imam zelo lepe spomine. Na ravenski gimnaziji je tedaj učil tudi slikar Lajči Pandur. Že kaj kmalu sem se odločil za glasbo, a sem po gimnaziji vseeno vpisal arheologijo, ker se okolju, iz katerega sem izhajal, poklic glasbenika ni zdel resen. Vzporedno s študijem arheologije sem obiskoval tudi srednjo glasbeno šolo in si s tem odprl vrata tudi na glasbeno akademijo. Študiral sem dirigiranje pri Danilu Švari in kompozicijo pri Marjanu Kozini.“

LOJZE LEBIČ:

- 1934 rojen na Prevaljah
- 1957 diplomiral iz arheologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani
- 1972 diplomiral iz kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani
- 1959–61, 1962/63 dirigent APZ Tone Tomšič
- 1962–71 vodil Komorni zbor RTV Ljubljana
- 1972–86 predaval na Pedagoški akademiji
- od 1986 predava na oddelku za muzikologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani
- 1988 imenovan za rednega profesorja
- od 1991 dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti
- 1994 prejel Prešernovo nagrado za dosedanje skladateljsko delo

...o slovenski kulturi:

„S samostojnostjo Slovenije so se razmere na tem področju spremenile. Zdaj bi morali odtod ocenjevati svetovne dogodke, ne pa se s svetovnih dogodkov ozirati na nas. Drugi tudi tako ocenjujejo različne pojave. Mislim na manjše narode, ki so nam podobni – na Norvežane, Fince, Dance, na Nizozemce. Ti igrajo pomembno vlogo v svetovnem orkestru. Iluzorno bi bilo pričako-

vati, da bi imela Slovenija po svetu vrsto kulturnih centrov. Potrebno pa je spremeniti staro mentaliteto, da drugi odločajo o nas. Vsak narod, ki je samostojen, mora gledati nase, kot da je v središču sveta. To je težko spremeniti v zavesti ljudi, to manjka. Svet si želi vključiti Slovenijo. Različne kulturne organizacije se nam odpirajo, samo pravočasno je potrebno biti tam in kaj reči, ne pa biti tiho, kar je naša hiba. Izkoristiti moramo naš živi potencial – uveljavljeni Slovenci po svetu so naši kulturni ambasadorji. To so ljudje, ki so si z muko ustvarili ugled, katere pa so Slovenci večkrat zatajili, medtem ko se nasprotno ni zgodilo.“

...o odnosu do glasbene dediščine:

„Čeprav sem študiral pri Marjanu Kozini, ki je bil neke vrste tradicionalist, ne vem, koliko je v estetskem pogledu vplival name. Študiral sem v začetih šestdesetih let, v času prve ‚odjuge‘. Tedaj smo se rahlo odprli svetu in pljusknili je k nam modernizem; vendar pa me tisti nihilistični modernizem ni nikoli potegnil vase tako kot pesnike, ki so se nato z muko izvijali iz poudarjenega eksistencializma. To je bil čas Perspektiv, Daneta Zajca, Gregorja Strnišve, Vena Tauferja. Prihajalo je tedaj do prvih hudih sporov med kulturo in politiko, kar prejšnji sploh ni bilo mogoče. Če se povrнем h glasbi, moram poudariti, da ne poznam razlike med različnimi glasbami. V jedru gre namreč za isto stvar. Posebej v ljudski glasbi se nekatere elementarne glasbene stvari kažejo v prapotezah. Moj odnos do ljudske glasbe ni izrazito in samo čustven. Vedno me zanima ozadje – kako je pesem narejena. Tako človek spozna, kako izjemen občutek se skriva v ljudski pesmi – čisto glasbeno, strokovno. Kar nekaj ljudskih pesmi sem priredil. Koroške pesmi pa so same po sebi zaokrožene in težko je kaj iz njih narediti. Same po sebi so tako izbrušene, kratke – če hočeš

iz tega narediti kaj večjega, moraš nad pesmijo storiti neko nasilje. Z ljudskimi pesmimi z vzhodnega slovenskega obrobja (Prekmurje, Bela Krajina) je v tem pogledu lažje – se jih da lažje razvijati. Koroške pesmi so pa take, kot smo mi Korošci – v sebi, v školjki zaprte; vse je kratko, majhno, v enem dihu.“

... kot zborovodja:

„Zdi se mi, da sem se vsakič pri tem znašel po naključju. Vedno se je zgodilo, da jim je zmanjkalo dirigenta; jaz sem bil pri roki in so me povabili. Nikoli nisem imel namena, da bi bil to moj cilj. Po določenem času se z dirigiranjem nisem več ukvarjal. Bolj me je privlačila kompozicija – tam je človek bolj sam. Kot dirigent razmnožuješ tuje ideje; nikoli ne moreš doseči, kar bi rad, ker si odvisen od mnogo ljudi. Na tečaje za zborovodje, ki so jih organizirali na Koroškem, sem pa rad prihajal – imam najlepše spomine in upam, da tudi oni. Mislim, da je človek, ki se z neko stroko ukvarja, dolžan to posredovati – če vse življenje kaj bere, potem mora javnosti povedati, kaj se je medtem v njegovi glavi porodilo.“

... o glasbeni stroki na Koroškem:

„Poznam nekaj imenitnih ljudi. Vesel sem, da se je na Koroškem našel tak človek, kot je Berti Logar, etnomuzikolog. To področje je bilo nekoliko zanemarjeno. Da je prav gor zrastel strokovnjak, ki bo bolj s strokovne plati, ne samo čustvene, obdelal gradivo. Lepo je obdelal Ciganovo bogato zbirko, ki bi jo bilo zelo škoda. Namen takega dela je poudariti kvaliteto, s katero se lahko postavimo kot enaki med enakimi. Res škoda, da se še kdo od mladih ne odloči za študij muzikologije, morada v Ljubljani. Veseli bi ga bili!“

Človek pripada mnogim stvarem: kraju, državi, veri, nazoru, a najbolj neizbežno svojemu rodu. Pri naši slovenski intimi je to domačija ali dolina, saj nam je še vedno topleje, ko se izrekamo za Dolenjca, Prekmurca, Primorca... ali Korošca, kot pa povprek za Slovenca. In ima „vsaka vas svoj glas...“ Le kdo bi vedel, če nam je to vselej v dobro?

Uvodne besede Lojzeta Lebiča v brošuri „Ljudske iz Ziljske doline“

Mladinska (slika) in otroška skupina šmihelskih lutkarjev navdušujeta ne samo otroke, temveč tudi odrasle obiskovalce svojih številnih predstav.

Imamo danes tri samostojne lutkovne skupine.

Mislite, da so ljudje drugod po Koroški tudi tako navdušeni nad lutkami; bi se upali gostovati kjerkoli po vaseh in igrati tudi za odrasle?

Kristina: Gostovali smo že povsod, po Avstriji in po Sloveniji, povsod so bili ljudje navdušeni. Predvsem po Avstriji, ker ne poznajo toliko kvalitetnih lutkarskih iger; pri naših igrah niti jezik ni večji problem.

Torej je prav lutkarstvo nekaj, kar povezuje tudi slovensko in nemško govoreče otroke na vasi?

Kristina: Otroci so sploh bolj sprejemljivi. Ni problem, kakšen jezik govoriš. Seveda je težje za dvojezične otroke. Vendar imamo prednost pred gledališkimi igralci, ker animacija, scena in lutke same tudi pritegnejo.

Letos smo občudovali predvsem skupino starejših lutkarjev iz Šmihela, mladincev, ki je presenetila ne samo z igranjem globoke vsebine, ampak tudi z izpiljeno tehniko in že skoraj poklicnim nastopom. Je vaša najnovejša skupina zrastle iz drugih lutkarskih skupin?

Barbara: Ne, naša skupina je nastala po moji zamisli, ker sem mi vedno želela igrati z lutkami, zlasti zbirati lutkovne igre. Zato sem sklenila zbrati sama tako skupino; vprašala sem prijatelje, če ali hočejo sodelovati. Hotele so, poskusile smo in tako je skupina nastala: to smo Marjeta Jernej, Simona Kraiger, Simone Steharnik, Andrea Wrolich in jaz. Z ljubezniva od nas ni še imela stika

z lutkarstvom, razen da smo vse hodile gledat lutkovne igre.

Kdo vas je uvedel v svet lutk?

Barbara: Dve sva že prej hodili na Ustvarjalni teden na Rebrco, ki ga organizira KKZ, tam sva se seznanili z lutkami, spoznali Tina Varla in tako nam pomagata od vsega začetka Tine in Breda Varl.

In ste s prvim poskusom zadovoljne?

Barbara: Ta prvi poizkus je za nas totalno presenečenje. Tako smo ob sopo, da še nimamo načrtov za naprej, razen seveda, da bo skupina ostala skupaj. Skupina je docela optimistična, ker je vsaka izmed nas imela tudi zase nekaj koristi od tega dela. Že pri vajah je bilo čudovito.

Štef: Tu je treba dodati, da so dekleta sama izbrala tekst in glasbo; to pomeni, da so se vživele

v igro, kar je precejšen delež pri končnem uspehu. Tudi publika čuti, če pride igra iz srca, iz prepričanja in iz potrebe.

Ali vas delo v skupini osebno povezuje?

Barbara: Če se mi v skupini ne bi razumeli, če bi igral vsak zase, bi črna ptica letela zase in tudi bela ptica sama zase. Tudi drevo je nastalo iz treh ljudi; če se ti trije ljudje ne bi razumeli, bi bilo drevo razcepljeno in predstave ne bi bilo.

Lahko rečemo, da se je s to igro skupina sama predstavila?

Barbara: Spoznale smo se s to igro. Prej smo bile znanke, smo se pozdravljale in živele vsaka zase. V igro je vsaka vnesla tudi svoja čustva, svoje ideje, igra je skupinsko delo in tako se je tudi skupina tesno povezala.

Imate še načrte za letos oziroma ponudbe za ponovitev te igre?

Barbara: 20. februarja igramo še enkrat v Šmihelu predvidoma še v Feldkirchnu, potem še v Gradcu, na Jesenicah, v Št. Jakobu, v Železni Kapli, pa še kje.

Omenili ste Feldkirchen, Gradec, ... imate veliko stika z avstrijskimi lutkarji?

Štef: Srečo smo imeli, da smo nastopali na različnih srečanjih avstrijskih amaterskih skupin, tako v Wiesnu in Mistelbachu, pa tudi na UNIMA, mednarodnem kongresu za lutkarstvo v Ljubljani, leta 1991. Vsako leto smo hodili tudi v goste po celi Avstriji, ne samo h gradiščanskim Hrvatom, ampak tudi med nemško govorečo publiko na Koroškem.

Hvala za izčrpen pogovor in veliko uspeha še naprej!

Z MOJEGA VIDIKA

Slovenska kultura na Koroškem je živa, je bogata in vkoreninjena v ljudstvu. O tem pričajo številni letošnji dosežki na gledališkem (Gledališče ob Dravi, šmihelski lutkarji), glasbenem (Glasbena šola, zbor Danica) in narodopisnem (razstave v Velikovcu in Vogrčah) področju. Njihov odmev v javnosti je dober in kdor ima narodno srce, s ponosom ugotavlja, da so Slovenci kljub dvojezičnosti in multikulturalnosti še Slovenci.

Toda vsak človek rad ustvarja tudi za druge in jim rad pokaže svoje ustvarjalno delo. To velja tudi za društva, velja za narodno skupnost oziroma za narod. Zato so smiselna tekmovanja, priznanja in proslave. Brez velikih besed je zato tudi letos župnik Poldež Zunder za domače igralce s srečno roko izbral prizore iz Prešernovega Krsta pri Savici, da bi jih posredovali drugim; z manj srečno roko je naročil slavnostnega govornika in glasbene soliste, da bi v zaokroženi proslavi v svojem kraju obhajali praznik kulture. Vsa narodna skupnost ima seveda več možnosti, da bi proslavljala svojo kulturo. Zato

imamo osrednje kulturne organizacije in kulturna društva, zato nagradujemo kulturo (Janežičevo priznanje, Einspielerjeva nagrada, Drabosnjakova nagrada, Tischlerjeva nagrada, Linhartova plaketa, Rizzijeva nagrada . . .), imamo društvo pisateljev, lastne

Piše Alojz Angerer

Slovenskemu kulturnemu prazniku na (g)rob

Da ne bo pomote — verujem v posmrtno življenje, nisem pa mnenja, da je treba umirajočemu življenje umetno podaljševati v nedogled. Prepričan sem, da bo pognal iz pepela dosedanjih proslav nov „sklepni“ cvet in rodil sadove.

založbe, kulturne domove, slovenske šole in denar za vzdrževanje vsega tega. Toda letos govornik niti ni znal navdušiti slovenske javnosti za vrhunsko kulturno delo niti ni dal pridnim ustvarjalcem zasluženega priznanja.

Naj se zahvalimo za letošnji biser dramske skupine društva

Zarja, pozabimo na letošnjo zasilno rešitev iz zadrege in se začnimo že zdaj pripravljati na naslednji praznik slovenske kulture! Vem, da bi imela že letos Glasbena šola sposobne učence. Tudi „Drevo nad prepadom“ lutkarska igra Šmihelčanov, bi bila vredna predstavitve širši publiki.

Sanjam pa o osrednji kulturni

nagradi, ki bi jo dodelili kulturnemu ustvarjalcu ali ustvarjalnemu delu slovenske narodne skupnosti.

Sanjam o literarnem razpisu, na katerem bi sodelovali pesniki, pisatelji, novinarji in časopisi, založbe, kulturna društva in šolstvo.

Sanjam o zborovskem tekmovanju na deželni ali vseslovenski ravni.

Sanjam o odboru gledaliških skupin, o osrednji kulturni skupnosti, o skupnem praznovanju slovenske kulture na Koroškem.

Sanjam o nečem, kar bi napolnilo dvorano s praznično oblečenimi obiskovalci, o nečem, kar bi napolnilo srca udeležencev (ne samo slovenskih) z veseljem nad slovensko kulturo.

In sem prepričan, da se bodo vsaj nekatere teh sanj uresničile.

O etnocentrizmu in multikulturalizmu nekoliko drugače

Piše Boris Pahor

Naj mi bo dovoljeno, da najpoprej popravim napako, ki se je vrnila v živahni pogovor, ki sem ga imel z gospodom Vincom Ošlakom (Naš tednik 28. l.). Knjiga, ki jo tam navajam, ni **Skarabej v srcu**, ampak **Odisej ob jamboru**, zbirka spisov, ki jo je nekdanja oblast v Sloveniji plenila, a jo je zdaj ponatisnila koprška založba Lipa. No, v tem delu sem zdaj objavil tudi stenografski zapis seje, na kateri sta komunistična voditelja Boris Kraigher in Miha Marinko v Trstu 1953. leta zabičala svojim podrejenim v zamejstvu, naj **nikakor ne ustanovljajo manjšinske stranke**, tudi slovenske socialistične ne, ker bi le-ta bila nacionalistična. Odločajo naj se za forum, ki bo imel poglavito vlogo pri vodenju manjšine, obenem pa naj sodelujejo aktivno v italijanskih levičarskih strankah. In tako se je pri nas rodila **Slovenska kul-**

turno-gospodarska zveza, medtem ko je prišlo seveda paralelno na Koroškem do ustanovitve **Zveze slovenskih organizacij na Koroškem**, ki je prav tako zagovarjala — in zagovarja — volitve v levičarskih državnih strankah. To so sicer kar precej stare stvari, vendar ta ideološka naravnost velja tudi danes, čeprav je zmaga demokracije v Sloveniji povzročila marsikatero spremembo. Vendar, tako imenovani **etnocentrizem** odklanja tisti koroški forum, ki je nastal kot partijska depandansa ljubljanske centrale, gre namreč za to, da vztraja pri zagovarjanju prvenstva politično-socialnih tez, medtem ko mu je narodnost drugotnega pomena. V bistvu je to nadaljevanje Kardeljevo trditve, da bo narod izginil, ostali pa bodo jeziki. Iz te teze je izpeljan tudi **multikulturalizem**.

Nobenega dvoma ni, da je tako pojmovanje etnocentrizma sofizem, ali, po slovensko,

sprevračanje besed in njihovega pomena. Etnocentristični so namreč večinski narodi in njihove vlade, manjšine, ki poudarja svojo identiteto in je defenzivna, nikakor ni dopustno obsojati, češ da je etnocentrična. To je absurd. In vse mednarodne listine, ki se zavzemajo za pravice manjšin, zagovarjajo njih obstoj kot osebek, ki mora biti zaščiten kot celota. Tako tudi magna charta evropskega parlamenta o zaščiti narodnih, etničnih, jezikovnih skupnosti. Enotnost identitete je namreč poroštvo njenega obstanka; pravice, priznane posameznemu članu manjšine, ne morejo zadoščati.

Podobno drži tudi glede **multikulture**. Manjšinska skupnost je že zaradi svojega položaja dvojezična, če bi torej hoteli zagovarjati večjezičnost, potem bi to morali zahtevati od večinskega naroda, ne pa voditi manjšinsko politiko v imenu multikulture, saj v tem primeru

gre za spodbudo asimilaciji. Tak evangeljski nauk je lahko sijajen na moralni, etični ravni, nikakor pa ne na politično-obrambni!

Poleg vsega pa je vse to filozofiranje nedopovedno megleno, v zadnji inštanci zvesto ideološkemu načrtovanju, medtem ko je zanj ideja o homogeni skupnostni identiteti reakcionarna, nazadnjaška, nacionalistična, klerikalna, etnocentrična. Kar pri vsem tem preseneča, je, da se taki sofizmi lahko rodijo v slovenskem gremiju, saj se drugod dosti bolj modro zavzemajo za svoj obstoj. Pa tudi levica se ne skriva za neko fasado multikulturalizma; zagovarja svoje stališče in pika. In to je tudi bolj pošteno, kot pa ožigosati kot etnicistriste tiste, ki so, po Prešernovo, najpoprej zvesti sebi, potem šele dobri sosedje, ne narobe.

Trst,
7. februarja 1994

PISMO BRALCA

Slovenski praznik?

Prebral sem članek v Republiki od 8. feb. 1994 „Kaj se je zgodilo s kulturo?“ Tam piše lanska Prešernova nagajenka ga. Milena Zupančič, kako je nekoč prvošolčkom razodela lepoto Prešernovih poezij, Proti koncu pa piše: „Najbrž ne bom zgrešila, če povem, da ljudje iz kulture čutimo, kako med državo (pri nas na Koroškem: centrala obeh osrednjih organizacij) in kulturo ni idealnega sožitja.“ In dalje spodaj: „Slovenska kultura je iz znanih razlogov specifična in za naš narod predstavlja najvišjo vrednoto.“

V sredo, dne 9. februarja 1994, je bila proslava „Slovenskega praznika“ v studiu celovškega radia ob 19.30 uri. Ko sem pet minut prej prestopil prag dvorane, sem se prav prestrašil. Bil sem prvi gost. Z zamudo so gostje in kulturniki-zamudniki zasedali stole (kakor pri slovenskih kulturnih dneh!). Vse je bilo slovesno in praznično pripravljeno za proslavo Slovenskega praznika. Napovedali so lep program in da bo slavnostni govor „držal“ gostitelj.

Začela se je proslava velikega dneva. Gostje iz Železne Kaple so izvrstno priredili poezijo Franceta Prešerna „Krst pri Savici“. Sledil je enkratno podan muzikalni program gostov iz Maribora. Kot krono prazniškega večera sem zdaj pričakoval: slavnostni govor, da bi nam še bolj ogrel srca za ta slovenski praznik. Toda prišlo je drugače. Krono prazniške slovesnosti je razbil „slavnostni govornik“ g. Mirko Bogataj kot gostitelj. Dobesedno je „držal“ svoj govor (na papirju) krčevito v obeh rokah in ga prebral.

Slavnostnega govora ni bilo! Torej praznik (od: prazno) brez prazniškega viška! Nič o pomenu tega praznika, nič o pesniku Prešernu, nič o potrebi literarne vzgoje naših ljudi. Zato pa toliko več dnevne politike in pristranskih opomb, naslovljenih na osebnosti tostran in onstran meje. Govornik vendar ni namenoma zamenjal slovenskega praznika s slovensko politično kulturo oz. nekulturo in slovenski praznik s slovenskim kulturnim oz. nekulturnim prostorom?

Zelo je žalostno, da je sopredatelj, gostitelj in slavnostni govornik svojo trojno funkcijo zlorabil in „praznik spraznil prazniške vsebine“, a napobil bolj „s smradom svoje kisline“.

Kako naj šolniki in pedagogi navdušujejo svoje dijake za slovensko literaturo in kako se naj narod ogreje za slovenski praznik, če prireditelji tako pokvarijo prazniško veselje? Praznik in

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

KOROŠKA POJE

nedelja, 6. marec 1994, ob 14.30

Nastopajo
male vokalne
skupine

v Domu
glasbe
v Celovcu

Nastopajo:

Oktet Suha, Žvabek – Moški kvintet Pevskega društva „Gorotan“, Šmihel – Obirski ženski oktet, Obirsko – Kvartet bratov Smrtnik, Korte – Vokalna skupina Prosvetnega društva „Lipa“, Velikovec – Radiški fantje SPD „Radiše“ – „Vaščani pojo“, Zgornja vesca – Družina Zwitter, Zahomec – Pevski krožek graških študentov, Gradec – „Višarski kvintet“, Ukve v Kanalski dolini – Dekliški zbor „Alenka“, Števerjan pri Gorici

Povezuje: Marica Stern-Kušej

Vstopnice v predprodaji: pri krajevnih društvih, v Mohorjevi knjigarni, v knjigarni Naša knjiga in v pisarni Krščanske kulturne zveze, 10.-Oktober-Str. 25/III, tel.: 0463 / 51 62 43 ter eno uro pred koncertom.

servis – – servis

Predavanje

ZDRAVJE IN PLODNOST TAL

Teme: • Poljedelstvo: perspektive za bodočnost
• kmet in varstvo talne pitne vode
• rešitve za koruzo in sojo v varstvenem območju talne pitne vode

Čas: ponedeljek, 21. februar 1994, ob 19.30

Kraj: gasilski dom, Dob pri Pliberku

Referent: Peter Kopeinig, štajerski institut za ekološko kmetovanje

Prispevek: S 50,-

SEMINAR O ZEMLJI (1): osnove – rodovitna tla

Čas: petek, 25. februar – sobota, 26. februar 1994 od 9.00 do 16.00 ure

Kraj: gasilski dom, Dob pri Pliberku

Referenta: Renate in Peter Kopeinig, štajerski institut za ekološko kmetovanje

Cilj seminarja je: podpora kmetom za krepitev dolgoročnega obstoja kmetij

Vsebina: informacije o lastnostih obdelovalne

prazno-prazniti imajo isto jedro, a pomeni so različni. Praznik mora biti poln prazniške vsebine. Če ga spraznimo, ni več praznik (in tudi ne „polnik“).

Teden prej sta radio Celovec in TV oddaja „Dober dan Koroška“ poročala o anketi: „Kaj vam pove Slovenski praznik“. Ni čuda, da so celo kulturniki povedali, da sploh ne vedo kaj početi. Prepričan sem, da celo g. Mirko Bogataj v svoji trojni funkciji na tem večeru ni vedel ali ni hotel povedati kaj lepega in kaj pozitivnega o „Slovenskem prazniku“. Kakšen odnos pa ima do tega praznika? Quo vadis, slovenski praznik?

prof. Franc David, Celovec

zemlje (enota tla – rastlina, tipi tal, struktura zemlje); aktualna vprašanja o varstvu tal, vode in pokrajine; **razumevanje** povezanosti različnih faktorjev s pomočjo preprostih poizkusov in ponazoril; **diskusija** o možnih rešitvah. – **Prispevek:** S 600,-
Prijave pisno ali telefonsko na: KIS; Dr.-Joško-Tischler-Park 1, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel. 0463 / 38 24 38

Informacijski večer

NEVARNOSTI PRI POSPRAVLJANJU POLOMLJENEGA LESA

• rešitev nevarnih situacij • delo z motorno žago
• zaščitna obleka (Zadruga Pliberk bo nudila na ogled zaščitno obleko in orodje)

Referent: Ing. Huber (zavod za socialno zavarovanje kmetov)

Čas: četrtek, 24. februar 1994, ob 20. uri

Kraj: gostilna JUENNA, Čepiče/Globasnica

Prispevek: S 30,-

V sodobno prenovljenem dekliškem domu

provincialne hiše šolskih sester v Celovcu, Viktringer Ring 19,

je na razpolago še nekaj prostorov.

Zato obveščamo starše in dekleta, ki obiskujejo ali nameravajo obiskovati Slovensko gimnazijo ali druge šole v Celovcu ter še nimajo primerne stanovanja, da v našem dekliškem domu lahko najdejo prijetno in družinsko oskrbo v izvenšolskem času.

ŠOLSKE SESTRE

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U**PETEK, 18. febr.**

Kulturna obzornja.

SOBOTA, 19. febr.Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.**NEDELJA, 20. febr.**6.30—7.00 Dobro jutro na
Koroškem — Duhovna
misel (mag. Klaus Ein-
spieler, Podgorje).
18.10—18.30 Dogodki in
odmevi.**PONED., 21. febr.**„Z lastnim konceptom in
zdravo samozavestjo do
uspeha“: 15 let proizvodnje
„ELAN“-a na Brnci.**TOREK, 22. febr.**

Partnerski magazin.

SREDA, 23. febr.Glasbena sreda.
Večerna: Pozdrav s
Primorja.**ČETRTEK, 24. febr.**

Rož — Podjuna — Zilja.

DOBER DAN,**KOROŠKA****Nedelja, 20. februarja,**
ob 09.05 v TV 2**Poned., 21. februarja,**
ob 16.20 v TV SLO 1

predvidoma z naslednjimi prispevki

Množično slovo
od dr. Francija ZwitteraPred vpisovanjem na sloven-
ske in dvojezične srednje in
višje šoleTovarna smuči in snežnih
desk „ELAN“ na Brnci 15 let
pomemben delodajalec
za ZiloPravilna zimska krma divjadi
V Globasnici so se bokvarji
pomerili in vožnji na dogahOb začetku posta:
slike KrižanegaIzšla je knjiga jedkanic in
akvatint Janeza Bernika**Dom v Tinjah**Od petka, 18. febr., od 18. ure do ne-
delje, 20. febr., do 13. ure
Duhovne vaje za može
LE OSEBNA VERA OBLIKUJE
ŽIVLJENJE**Voditelj:** P. Lojze Markelj DIv soboto, 19. febr., od 9. do 16.30
DAN ČEBELARJEV V TINJAH**Predavatelj:** DI Matevž Krasnik,
Škofiče, Franc Kolenc, Celjev soboto, 19. februarja, ob 19. uri
Predavanje: NA POTI K NOVEMU
MOŽU**Študija: „Biti mož v Avstriji“****Referent:** univ. prof. dr. Paul M. Zu-
lehner, Dunajv soboto, 19. februarja, ob 19. uri
KONCERT VOKALNE SKUPINE KO-
LOVRATEK S ČEŠKE„Češke narodne pesmi in vokalna
glasba od gotične do baročne
dobe“**Kraj:** v farni dvorani v Kotmari vasi!
Prireditelj: Dom v Tinjah in Katoliška
prosveta v Kotmari vasiod ponedeljka, 21. 2., od 9. ure do
sobote, 26. 2., do 13. ure**IZOBRAŽEVALNI TEDEN ZA DE-**
KLETA IN FANTE, od 16. leta naprej
Sodelovati — soodločati — soobli-
kovati — soodgovarjativ ponedeljek, 21. febr., ob 19. uri
BIBLIČNI POGOVORI
Teološki spremljevalec: Božo Hart-
mann, Škocijan

v torek, 22. febr., ob 14.30

JEZIKOVNI POGOVORI**Voditelj:** dr. France Vrbinc, Sreje

v četrtek, 24. febr., ob 19.30

Mirko Bogataj: DIE KÄRNTNER
SLOWENEN (Koroški Slovenci)
Predstavitelj knjige

v petek, 25. febr., ob 18.30

TIFFANY — za začetnike in
napredujoče**Voditeljica:** g. Edeltraud Führer,
Celovecv nedeljo, 27. febr., od 9. do 18. ure
Teološki dan: EVROPA — MIT ALI
PRILOŽNOST?**Predavatelj:** dr. Drago Ocvirk, Ljub-
ljana, dr. France Rode, Rim, Vinko
Ošlak, Celovecod sobote, 26. 3., do srede, 30. 3.
IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V
UMBRIJO**Assisi, Perugia, Orvieto, Spoleto**
in druga mesta**Spremljevalca:** mag. Borut Uršič,
umetnostni zgodovinar, rektor Jože
Kopeinig, duhovni vodja**Celovec****ZVEZA SLOVENSkih ŽENA**
IZ CELOVCA vas vabi**na 4-dnevno potovanje v****NIZZO-MONACO-SAN REMO****Čas:** od 14. 3. do 17. 3. 1994**Cena:** dvoposteljna, soba 2900,—
šil., dodatek za enoposteljno sobo
500,— šil.**V ceno je vključeno:** vožnja z mo-
dernim Sienčnikovim avtobusom;
trije polpenzioni v San Remu; vodič.
Vstopnine niso zajete v cenil! Zaradi
izrednega uspeha, ki ga je imelo po-
dobno potovanje in lanskem letu, smo
se odločile, da ponovimo ponudbo!Prijavite se čimprej, ker je število
udeležencev/udeleženk omejeno, pa
tudi zaradi rezervacij sob v hotelu.
Prijave sprejema: Milka Kokot, tel.
0463/514300/40*Pojdite z nami, ne bo vam žal. Pova-
bite na to lepo potovanje tudi prijate-
lje ali znance!***KOROŠKA POJE —**
osrednji koncert Krščanske kultur-
ne zveze**Čas:** v nedeljo, 6. marca, ob 14.30**Kraj:** v Domu glasbe v Celovcu

Predavanje mag. Rudija VOUKA:

„RAZMERJE SLOVENSKE NA-
RODNE SKUPNOSTI DO
AVSTRIJSKIH PRIZADEVANJ K
VSTOPU V EVROPSKO
SKUPNOST“(Verhältniß der Volksgruppe zu den
österreichischen EG-Beitrittsbemü-
hungen)**Čas:** v petek, 18. februarja, ob
19. uri**Kraj:** Landhauskeller v Celovcu**Prireditelj:** Paneuropa Bewegung,
Landesgruppe Kärnten**Predstavitelj filmov „GOVORICE —**
DAS GERÜCHT“ — barvni igrani film
— scenarij: Stefan Hafner**„KARAVANKE“ — barvni igrani film.**
Film je nastal v sodelovanju z dijaki
Dvojezične trgovske akademije in
Zvezne gimnazije za Slovence v
Celovcu**Čas:** v četrtek, 17. 3., ob 20. uri
Kraj: v Mladinskem domu v Celovcu,
Mikschallee 4**Prireditelj:** „Film mladje“, Koroška
dijaška zvezaSlovenska prosvetna zveza sporoča,
da bo na ogled mesečno en sloven-
ski film od februarja 1994**Kraj:** v Alternativnem kinu v Celovcu
Prvi film: „OVNI IN MAMUTI“ bo v
četrtek, 17. 2., ob 18.50**Drugi film:** „KRČ“ bo v četrtek, 17.
3., ob 21. uriFilm „OVNI IN MAMUTI“ prikazuje tri
medseboj povezane zgodbe iz bivše
Jugoslavije. „Tuji“ delavci iz Bosne in
Hercegovine in iz drugih krajev bivše
Jugoslavije pridejo s trebulhom za
kruhom v Slovenijo, kjer eden izmed
njih kot smetar konča v temni ljub-
ljanski ulici. Film pa prikazuje tudi
ljudi kot je Marko skače, nacionalis-
tičen Slovenec, ki brutalno pretepa
mlade Bosance. Pošljejo ga v
psihiatrično kliniko (ne pa v zapor),
kjer diagnosticirajo „plavi bosanski
sindrom“. Slovenski oven naj bi se
spremenil v ovco . . .**Interni nastopi po**
oddelkih GŠ18. febr. 1994: SELE, ob 17.30 v far-
nem domu**ŠT. PRIMOŽ** (skupno z oddelki Dobrla
vas in Žitara vas) ob 18.30 v Kultur-
nem domu**19. febr. 1994: ŠT. JAKOB**, ob 15. uri
v društveni sobi**ŠKOFIČE**, ob 17. uri v društveni sobi**Radiše****Dia-predavanje „POSEBNOSTI**
SREDNJE AFRIKE“**Čas:** v nedeljo, 20. 2. ob 10.30 (po
maši)**Kraj:** v Kulturnem domu na Radišah**Predava:** pater Placid Prša**Prireditelj:** župnijski svet na Radišah**PROSLAVA OB DNEVU ŽENA****Čas:** v torek, 8. marca, ob 14. uri**Kraj:** v Kulturnem domu na Radišah
Kulturni spored bo oblikovalo
domače prosvetno društvo „Radiše“**Prireditelj:** Zveza slovenskih žena**Šmihel****Ponovitev senčne igre:****„DREVO NAD PREPADOM“ Tone**
Svetina**Čas:** v nedeljo, 20. 2., ob 11. uri**Kraj:** v farni dvorani v Šmihelu**Nastopa:** mladinska lutkovna skupi-
na Šmihel**Sele****GOVORNIŠKO IN JEZIKOVNO**
ŠOLANJE s Tonetom Kuntnerjem**Čas:** v nedeljo, 20. 2., ob 11. uri in
ponedeljek, 21. 2.

v četrtek, 24. 2., in petek, 25. 2.

Kraj: v farnem domu v Selah**Prireditelj:** KPD „Planina“ Sele**Celovec****MOHORJEVA LJUDSKA ŠOLA**
sporoča, da bo vpisovanje v vse raz-
rede možno:

● v poned., 28. 2., od 10. do 12. ure

● v četrtek, 3. 3., od 11. do 12. ure

● v poned., 7. 3., od 10. do 12. ure

● v soboto, 12. 3., od 8. do 10. ure (**zad-**
nji rok prijav)**V Ljudski šoli Mohorjeve nudimo**
poleg dobre dvojezične izobrazbe še
zavetišče v hiši, glasbeno izobrazbo v
okviru Glasbene šole, zborovsko petje
in ORFF-tečaj. Učenci tretjega in
četrtega razreda imajo tudi možnost,
da se prijavijo k prostemu predmetu
„smučanje“. Obstaja tudi možnost, da
otroka prijavite h gledališki skupini.**Združenje staršev organizira**za šolarke in šolarje tudi **različne tečaje**,
kot so smučarski in plavalni tečaj, lahka
atletika, praktični žurnalizem za otroke,
slikanje, nogomet (SAK U8 in U10),
karate.**Staršem sporočamo**, da bo v šolskem
letu 1994/95 treba plačevati šolnino
(šil. 750,— na mesec 10-krat letno).Zavetišče stane šil. 1350,— mesečno;
cena vključuje prehrano in strokovni
nadzor. K vpisu prinesite rojstni list in
izkaznico o cepljenju.**Vodstvo Mohorjeve ljudske šole****NAŠ TEDNIK** — Lastnik (založnik) in izdajatelj:
društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga
zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in osrednji
tajnik Franc Wedenig, 9020 Celovec, 10-
Oktoberstrasse, 25/III.**Uredništvo:** mag. Janko Kulmesch (glavni ured-
nik), Silvo Kumer (namestnik glavnega uredni-
ka), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotog-
raf), Karl Sadjak (oglasni oddelki), vsi: 9020
Celovec, 10-Oktober-Straße 25/III.**Tisk:** Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec,
Viktringer Ring 26, NAŠ TEDNIK izhaja
vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik,
10-Oktober-Straße 25/III, 9020 Celovec; telefon
uredništva, uprave in oglašnega oddelka:
0463/512528. Telefaks: 0463/512528-22.**Letna naročnina:** Avstrija 420,—; Slovenija
2300,— SIT; ostalo inozemstvo 700,— šil.;
zračna pošta letno 1000,— šil.; posamezna
številka 10,— šil.; Slovenija: 50,— SIT.

ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE

Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Prijavni rok za vpis v 1. razred in višje razrede ZG in ZRG za Slovence v Celovcu se prične v ponedeljek, 21. februarja 1994, in traja do ponedeljka, 28. februarja 1994. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 16.00 ure, ob petkih do 13.00 ure. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
2. Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu le v izjemnih primerih. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: **6. in 7. julij 1994.**
3. V naslednjih mesecih bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebnem sprejemnem izpitu.
4. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljiv je v tem primeru pogovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pisno na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

dv. sv. dr. Reginald Vospernik I. r. ravnatelj

VIŠJA ŠOLA ZA GOSPODARSKE POKLICE V ŠT. PETRU PRI ŠT. JAKOBU V ROŽU

OBJAVA

Vpisovanje v Višjo šolo za gospodarske poklice in v Gospodinjsko šolo bo letos od **21. do 28. februarja 1994.**

Gospodinjska šola je smiselna alternativa k politehničnemu letniku in je močno življenjsko orientiran zaključek obveznega šolanja. Zato daje poseben poudarek praktičnim predmetom: računalništvu, obdelavi besedil, kuharstvu in strežbi, gospodinjstvu, predelavi tekstilij.

Višja šola za gospodarske poklice vodi v petih letih do mature in s tem odpre pot na Pedagoško akademijo in na vse univerze. Kot poklicno izobraževalna šola pa seveda tudi omogoča neposreden vstop v poklicno življenje v gostinskih, trgovinskih, bančnih, pisarniških ipd. službah. Po uvedbi šolske avtonomije pa ima izobrazbena smer poseben poudarek na turizmu in gostinstvu.

Pogoji za sprejem: Uspešno zaključena 8. šolska stopnja na ljudski šoli, glavni šoli ali gimnaziji. Vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Za Višjo šolo sprejemni izpit, ki bo v sredo, **6. julija 1994**, na šoli.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni, po pošti ali po telefonu. Tiskovine za prijavo so na voljo v šolski pisarni, ki je vsak dan odprta od 8. do 15. ure, v sobotah do 12. ure, ali pa pri poklicnem svetovalcu na vaši šoli. Izpolnjene prijavnice oddajte osebno ali pa jih pošljite na šolski naslov vsaj do 28. februarja 1994. Priložite originalno polletno šolsko obvestilo ali od ravnatelja potrjen prepis.

Naslov: Višja šola za gospodarske poklice, Št. Peter 25, A-9184 Št. Jakob. Telefon: 04253/2750, faks: 275015

dr. Janko Zerzer
vodja šole

Öffentliche
zweisprachige Volksschule 24
Javna dvojezična ljudska šola 24
Ebentaler Straße 24
9020 Klagenfurt/Celovec

„DAN ODPRTIH VRAT“

Čas: v petek, 4. marca, od 8. do 10. ure v vseh razredih za vse, ki se zanimajo za dvojezično izobrazbo svojih otrok v Celovcu.

VPISOVANJE

za vse razrede Javne dvoj. ljudske šole za šolsko leto 1994/95

12. marca od 8. do 12. ure.

S seboj prinesite: rojstni list otroka; potrdilo o državljanstvu staršev ali otroka.

Javna dvojezična ljudska šola v Celovcu posreduje otrokom dobro osnovno izobrazbo v slovenščini in nemščini. Poleg tega je možna prijava k neobveznim uram: zborovsko petje, instrumentalna glasba (ORFF-instrumenti), gledališka igra, telovadba, smučanje, italijanščina.

Šola je v neposredni bližini Mladinskega doma, ki dodatno nudi: varstvo za Vašega otroka, glasbeno izobrazbo v okviru Glasbene šole, sodelovanje v lutkovni skupini. Podrobnejše informacije dobite pri vodstvu (tel. 537-411).

Brigita Hambrusch, ravnateljica

Rožek

PLESNI TEČAJ — „od valčka do Sambe“

Vodi: Gregej Krištof

Čas: ob ponedeljkih od 20. ure naprej

Kraj: Kulturna dvorana na Muti, Wo-schitz, Rožek

Tečaj obsega 10 dvojnih ur (cena: 600,— šil. na osebo)

Prireditelj: Kulturno društvo „Peter Markovič“

Prvo srečanje: v pon., 21. februarja

Vpisovanje na Dvojezični trgovski akademiji

Vodstvo Dvojezične trgovske akademije sporoča, da je možen **vpis v šolo v času od 20. 2. do 28. 2. 1994.**

Poznejša prijava je možna le iz važnih osebnih razlogov interese ali njegovega vzgojitelja, ki so preprečili pravočasno prijavo. Prijavne formularje dobite v ravnateljstvu Dv. trgovske akademije, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec, tel. št. 0463/382400.

Sprejemni pogoji: 1. zaključek 4. razreda glavne šole ali gimnazije; 2. uspešen zaključek sprejemnega izpita, ki bo 7. 7. 1994; 3. dosežena starost 14 let do 31. 12. v prvem letniku; 4. učenci naj znajo vsaj deloma slovensko.

Trgovske akademije nudijo najboljšo gospodarsko izobrazbo avstrijskih šol. Zato imajo absolventi trgovskih akademij najboljše perspektive. Predvsem dvojezična izobrazba zagotavlja možnost zaposlitve v boljših pozicijah v gospodarstvu in administraciji. Poleg dvojezičnosti imajo dijaki še 2 obvezna tuja jezika, angleščino in italijanščino. Absolventi TAK imajo po maturi obrtne upravičenosti, ki olajšajo obrtno in podjetniško dejavnost in pravico do študija.

Št. Primož

KONCERT pevskih zborov „Od Pliberka do Traberka“

Čas: v soboto, 19. 2., ob 19.30

Kraj: v Kulturnem domu v Št. Primožu

Sodelujejo: Kvintet Ajda; Oktet Tro, Prevalje; MoPZ Črnjanski Pobi, Črna; Dekliški zbor Karantanija, Prevalje; Mešani pevski zbor Mato, Črna; Mešani pevski zbor Danica, Št. Primož

Prireditelj: SPD „Danica“

STROKOVNA KMETIJSKO GOSPODINJSKA ŠOLA V ŠT. RUPERTU V VELIKOVCU

Sporočamo staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje, da sprejemamo za šolsko leto 1994/95 učenke v Strokovno kmetijsko gospodinjsko šolo.

V šoli je pouk v obeh deželnih jezikih. Šola lahko obiskujejo dekleta že v 9. letu obveznega šolanja.

Pogoja za sprejem. To sta dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika. V primeru, da učenka 8. šolske stopnje ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

Ob danih pogojih dobijo učenke državno podporo!

Namen šole. Predvsem poglobljanje dosežane izobrazbe. Šola pa je nadvse primerna tudi za dekleta, ki si želijo ustanoviti lastno družino in zato razširiti in poglobiti znanje v šivanju, kuhanju in vodstvu gospodinjstva. Ker se v šoli polaga posebna važnost na spretnost v kuhanju, šivanju, ročnem delu in razne tehnike na likovnem področju, se dekleta usposobijo tudi za samostojno vodstvo gospodinjstva in kmečkega turizma. Šolanje daje tudi dobro podlago za uspešnejši uk v različnih poklicih.

Obvezni predmeti. To so verouk, slovenščina, nemščina, računstvo, politična vzgoja, umevanje življenja, zdravstvo, petje, telovadba, znanstvo o perilu in oblačilih, gospodinjstvo, nega otrok, hranoslovje, vrtnarstvo, gospodarstvo, strojepis, kuhanje, šivanje, ročnosti, računalništvo, ekologija.

Za šolo se lahko prijavite vsak čas!

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole:

9100 Velikovec, Klosterstr. 2. Telefon: 04232/3896.

Celovec/Št. Jakob

IZTOK MLAKAR nova kaset oz. CD

Čas: v četrtek, 3. marca, ob 20. uri

Kraj: „pri JOKLNU“ v Celovcu

Prireditelj: Koroška dijaška zveza Celovec

IZTOK MLAKAR nova kaset oz. CD

Čas: v petek, 4. marca, ob 20. uri

Kraj: v farni dvorani v Št. Jakobu

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Rož“ Št. Jakob

Naborjet

(Malborghetto)

PREŠERNOVA PROSLAVA

Čas: v petek, 18. 2., ob 19. uri

Kraj: v prostorih Beneške palače v Naborjetu (Kanalska dolina)

Ob isti priložnosti predstavitev najnovejše knjige

dr. Rafka Dolharja

„STEZICE“

Prireditelj: Slovensko društvo PLANIKA v Ukvah

KRATKE ŠPORTNE VESTI

SANKANJE

V nedeljo tekmovanje za „Obirpokal“

Slovenski športni klub „Obir“ vabi v nedeljo, 20. februarja 1994, na zaključno tekmo v tej sezoni. Tekmovalo se bo na progi v Lepeni, štart pa bo ob 12.30. Prijave za tekmo so možne najkasneje do 12. ure. Vsi ljubitelji sankanja prisrčno vabljeni!

XVI. ZIMSKI POHOD

„Arihova peč“ 1994

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo „Rož“ iz Št. Jakoba vabijo na tradicionalni pohod „Arihova peč“, ki bo v nedeljo, 6. 3. 1994, s pričetkom ob 9. uri (odhod na kočo med 9.00 in 12.00) pri Polancu na Čermernici (Hodnina) nad Št. Jakobom.

Sodelujejo lahko vsi, priporočljiva pa je potrebna zimska planinska oprema. Pohodniki bodo prispeli v cilj (pri Polancu) okoli 15. ure. Prijave sprejemajo na dan prireditve med 9. in 12. uro. Startnina znaša 50.– šilingov (za otroke in mladince 40.– šilingov). Za okrepčilo in zdravniško oskrbo je poskrbljeno.

Zimski pohod „Arihova peč“ bo ob vsakem vremenu.

SŠZ VABI V PLANICO

Ogled prvega poleta nad 200 metrov

Letos pričakujejo na svetovnem prvenstvu v poletih v Planici prvi polet nad 200 metrov. Odgovorni so celo prepričani o novem svetovnem rekordu. Se posebej zato organizira Slovenska športna zveza prevoz z avtobusom (podjetje Sienčnik) v nedeljo, 20. marca 1994.

Prijave in podrobnejše informacije do 20. februarja 1994 pri Slovenski športni zvezi, 10. Oktoberstraße 25, 9020 Celovec; tel.: 0463/512528-30 ali faks 0463/512528-22.

Ker je število prijav omejeno, bodo odgovorni SSZ upoštevali vrstni red prijav!

Prijava je veljavna z vplačilom šil. 150.— za vožnjo (najkasneje do 20. februarja).

Užnik v Sloveniji senzacionalen

8. mesto, katero je Daniel Užnik zasedel na Fis-slalomu na Soriški planini v Sloveniji, je njegov doslej najboljši dosežek v letošnji sezoni.

Korošca Daniel Užnik in Rainer Schönfelder preseščata na skorajda vseh smučiščih. Vrhunski rezultat pa sta dosegla konec preteglega tedna v Sloveniji na Soriški planini, blizu Škofje Loke, ko sta na Fis-slalomu zasedla 6. (Schönfelder) oz. 8. mesto (Užnik). V skupini mladincev pa sta bila najmanj za razred boljša. Celo za dve leti starejši tekmovalci Užniku in Schönfelderju niso bili kos. Poleg tega sta bila tudi najboljša predstavnika iz Avstrije.

Daniel Užnik je s tem nastopom osvojil doslej najboljši rezultat v letošnji sezoni ter si za 30 izboljšal Fis-točke. Zaostanek za prvim je bil tokrat zelo skromen (13 desetinke sekunde), kar je bilo še dodatno veliko presenečenje.

S takimi uvrstitvami ga Avstrijska smučarska zveza goto-

Šentjanžan Daniel Užnik (levo) in Pliberčan Rainer Schönfelder (desno) hitita od uspeha do uspeha. Njun nastop na Soriški planini je bil celo senzacionalen.

vo ne bo mogla prezreti, in ga tudi ne bo. Kader naraščaja ÖSV je Danielu Užniku skorajda zagotovljen.

Celovško srednje- šolsko prvenstvo

Prvenstvo, katerega so se udeležile vse srednje šole iz Celovca, je zaznamoval naš najboljši smučar Daniel Užnik. Na razmeroma kratki progi je bil za več kot štiri sekunde hitrejši od vseh nastopajočih. Sploh so se zopet iskazali

Sentjanžani, ki so za razne šole osvajali odlična mesta.

rezultati:

šolarke I: 2. Katrin Rust (BG Mössinger), 3. Martina Laussegger, 4. Breda Zablatnik, 5. Simona Hartman (vse Slov. gimnazija)

šolarke II: 1. Manuela Petek (BA za otroške vrtnarice), 2. Andreja Lutz (BG Mössinger)

mladina I (dekleta): 1. Birgit Filipič (BORG), 2. Tatjana Zablatnik (Slov. gimnazija), 3. Karin Kruschitz (HAK), 4. Mari- on Maloveršnik (BORG)

mladina II (dekleta): 1. Silvana Oražer (BORG)

otroci II (fantje): 1. Silvana Tischler, 3. Jakob Ogris (oba Slov. gimnazija)

šolarji II: 2. Dominik Mak (TAK)

mladinci I: 1. Daniel Užnik (BORG), 2. Markus Vouk (BG Mössinger), 3. Janez Tomc (TAK)

mladinci II: 2. Aleksander Mak (TAK)

Društveno prvenstvo Št. Janž

Kdaj: v soboto, 19. februarja 1994, ob 14. uri
Kje: v Podnu

Prijave so možne še pri štartu!

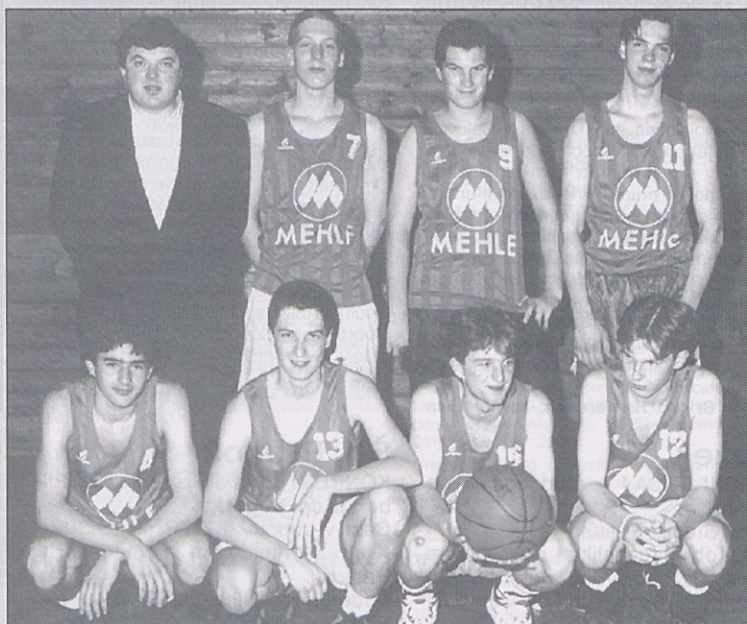
Košarkarji SAK – vse tri ekipe v playoffu?

Vse tri košarkarske ekipe SAK so po skorajda končanem osnovnem krogu na poti v playoff, katerega se udeležijo prve štiri ekipe posameznih letnikov.

Najmlajša ekipa – šolarji (do letnika 80) jasno vodijo na tabeli, saj so vse tekme prepričljivo zmagali. Nastop v playoffu je zagotovljen.

Solarji (do letnika 78) zasedajo na tabeli sicer 2. mesto, toda z enakim številom točk kakor Beljačani. Prav ti dve ekipi sta si stali v tork nasproti, in SAK je tesno zmagal s 53:52. Tudi tej ekipi je sodelovanje v playoffu zagotovljeno.

Starejša ekipa – juniorji (do letnika 75) imajo še nekaj tekem, zato sodelovanje v playoffu še ni zagotovljeno, pač pa je verjetno. Vse ekipe trenira Tone Pavlič, njemu ob strani pa je prof. Anton Malle.

Juniorji SAK (do letnika 75) – z leve stoje: trener Tone Pavlič, Davorin Lempl, Miha Kranz, Štefan Hribar; kleče (z leve): Simon Wein, Klemen Kranz, Daniel Gregorič, Stefan Sienčnik.

slika NT/Fera

Satelitski klubi za regionalno in II. ligo

Od jeseni naprej bo verjetno prišlo do novosti v koroškem nogometu. Klubi regionalne lige in II. lige naj bi dobili možnost, da svojim mladim igralcem dovolijo igrati pri nižjem „amaterskem klubu.“

Ker bodo od sezone 1994/95 naprej v II. ligi opustili 1b tekmo-venje (igralci pod 21 let), je SV Spittal vložil predlog, da bi s svojo drugo ekipo lahko tekmoval regularno v nižjem razredu. Igralce te ekipe pa bi lahko vsak čas dobil tudi za svojo ekipo v II. ligi. Podobno mislijo tudi klubi, ki bodo v naslednji sezoni igrali v regionalni ligi. Ker Zgornjeavstrijci in Stajerci ne želijo U 21 tekmo- vanja, bo treba na Koroškem najti posebno rešitev.

Logično je, da mora vsak konec tedna celotni kader igralcev igrati, v prvi ekipi pa je prostora le za maksimalno 13 igralcev. In ostali? To je trenutno stvar razprave v predstojništvu koroške lige in predsedstva KFV. Na seji koroške lige je večina klubov zavrnila željo SV Spittal, ki je želel imeti amaterski klub v koroški ligi ali podligi. Razprava je tekla tudi o tem, da bi klubi regionalne lige in II. lige s svojo ekipo tekmovali v nižjih razredih, toda rezultati ne bi steli regularno. Proti temu se je takoj izrekel

predsednik KFV ing. Herbert Raggautz, ki je dejal, da se ta sistem že svoj čas z Austrijo in VSV ni obnesel, ker te oblike tekmo- vanja nihče ni jemal resno.

Kje je torej rešitev? Predsednik KFV ing. Herbert Raggautz se zavzema za posebno obliko. Določeno število igralcev „velikega“ kluba naj bi smelo igrati vso sezono tudi pri manjšem klubu. Kaj to pomeni konkretno? 10 igralcev SAK je javljenih npr. tudi za Globasnico, kjer smejo redno igrati. Če jih SAK potrebuje, jih odpokliče v I. ekipo. Vsak konec tedna pa bi smel igralec igrati le za en klub. Ob začetku sezone bi moral SAK javiti limitirano število igralcev, ki smejo igrati v obeh klubih.

SAK zagovarja to rešitev. S katerim klubom bi kooperiral? Več jih je zainteresiranih. Med drugim Globasnica (kjer igra že zdaj veliko igralcev SAK), Klopinj (s katerim SAK že leta dobro sodeluje), Annabichl (na njihovem igrišču igra SAK), Rikarja vas in menda tudi Grabštanj. Toda zadnja be-

„Za naše večje klube moramo najti športno zanimivo rešitev“

Predsednik KFV
ing. Herbert Raggautz

seda v tej zadevi še ni padla. Na naslednji seji koroške lige v začetku marca bodo o tem dokončno odločali.

TRENER RAMŠAK:

„Sem zadovoljen, ker so se igralci navadili na dnevni trening!“

Priprave na vigradni del prvenstva tečejo s polno paro. Tako intenzivno kot tokrat, se SAK še nikoli ni pripravljala na prvenstvo. Igralci trenirajo vsak dan, le ob nedeljah imajo čas počitka. Trener dr. Ramšak je z igralci popolnoma zadovoljen, saj je sam presenečen, da so se tako dobro navadili na dnevni trening. Ramšak: „Dejstvo, da je bila celo na pustni torek zbrana popolna ekipa pri treningu, kaže pripravljenost in zbranost igralcev!“

Pripravljalni tekmi:

Slovan Ljubljana - SAK 0:1 (Lippusch)

SAK je na tej pripravljalni tekmi le ob začetku tekme tvegala, nato pa kar zadovoljivo igral. Trener Ramšak je videl že nekaj dobrih stvari, predvsem Dinko Vrabac je tokrat presenetil. Ramšak: „Dinko je pokazal, kaj od njega vigradi lahko pričakujemo. Pozitivno presenetil me je tudi mladi Simon Sadjak, ki je dokazal, da je kandidat za standardno mesto v prvi ekipi. Dobra tudi Tonči Blajs in kapetan Alois Sadjak, pravtako Franc Sadjak, ki zopet sili v standardno ekipo!“

Žal se je na tej tekmi že po petih minutah poškodoval novi legionar

Tomi Bošnjak, tako da trener Ramšak še ni videl prednosti tega igralca.

Odprto je ostalo vprašanje libera (Wölbl ali Savić); za to odločitev bo potrebno še mnogo pripravljalnih tekem.

Fužinar Ravne - SAK U 19 2:1 (Pihorner)

Druga ekipa SAK je bila jasno boljša od nasprotnika, toda neizkušenosť mladih je bila vzrok tesnega poraza.

Dob kar precej dražil vodečo ekipo

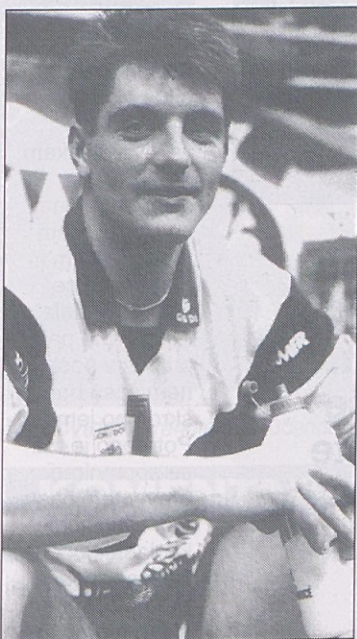
Manjkala je le malenkost, in Dob bi ustvaril veliko senzacijo. Vodeča profesionalna ekipa z Dunaja SVS Transver je že omahovala, toda padla ni.

Dob - Enns 3:0

Dob - Transver 1:3

Sobotna tekma proti Ennsu je bila ena najboljših v letošnji sezoni. Igralci so (po dolgem zopet v domači dvorani) bili izredno motivirani, temu so sledile odlične poteze in zanesljive točke. Nasprotnik iz Zgornje Avstrije se je sicer hlabro boril, toda proti tako dobro razpoloženi domači ekipi ni imel priložnosti. Izredno dobra tokrat Martin Micheu in Gerhard Matschek!

Dan navrh pa je v Št. Pavlu gostovala vodeča profesionalna ekipa z Dunaja - SVS Transver. Sicer je ta ekipa za Dobljane še vedno premočna, toda tokrat bi bila možna senzacija. Dobljani so zaigrali odlični prvi niz ter ga tudi jasno dobili. V tretjem nizu so domačini vodili že s 13:8, imeli tudi nekaj zaključnih žog niza, toda primanjkovala je odločilna zbranost in hladnokrvnost. Prav v tem

„Terminator“ Bojan Mlakar sodi skorajda v vsaki tekmi med najboljše Dobljane. slika NT/Fera

času igre je svoje, v prid gostov, dodal tudi sodnik. Ker so bili Dobljani nekoliko utrujeni od sobotne tekme proti Ennsu, jim je ob koncu manjkala tudi potrebna moč. Kljub temu: nastop Dobljanov proti profesionalcem z Dunaja je zopet pokazal, da z delavnostjo, zbranostjo in pravim treningom lahko tudi tako imenovane nepremagljive dražiš.

V soboto tekmujejo Dobljani zopet v domači dvorani v Št. Pavlu proti drugemu na tabeli - Kagranu (ob 19. uri). Trener Golob: „Izredno močan nasprotnik, toda moji igralci so v dobri formi, tako da je tokrat vse mogoče!“

ZVEZNA ODBOJKARSKA LIGA PRVENSTVENI KROG

1. SVS Transver	4	4	0	12:3	22
2. Wat Kagran	5	4	1	14:4	19
3. Dob	5	3	2	11:7	15
4. Enns	5	2	3	6:10	12
5. Linz	4	1	3	3:11	7
6. Gleisdorf	5	0	5	5:15	6

„Moške ženske ...“

Atrakcija na plesu SAK je bil nastop dunajske transvestitne skupine .."Herr" ...-liche Damen, ki je nadvse navdušila polno Soštarjevo dvorano v Globasnici. Ta „pustni“ program je bil na Koroškem popolnoma nov in zato za vse neznan. Prav zaradi tega je bilo začudenje pri navzočih še posebej veliko.

Slika zgoraj: Štiričlanska transvestitna skupina .."Herr" ...-liche Damen; levo: vzdušje je bilo izredno. sliki NT/Fera

MOHORJANKE:

„Andrej mora v deželni zbor!“

Obratni svet Mohorjeve družbe (predsednik Joži Ottowitz) je pretekli petek organiziral pustovanje. Mohorjanom se je pridružil tudi glavni kandidat EL Andrej Wakounig. Čeprav je bilo pustno razpoloženje veliko, ni manjkala resna razprava o prihodnjih deželnozborskih volitvah.

Vsekakor so mohorjanke bile zelo navdušene nad obiskom glavnega kandidata EL. Spontano so izjavile: „Andrej mora v deželni zbor!“

Glavni kandidat EL Andrej Wakounig v krogu mohorjank.

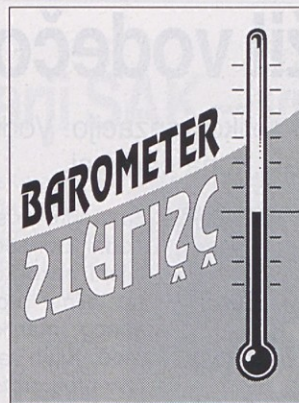
Janez Hudl: Tako kot vsako leto se bom tudi letos postil, ker smo bili tako vzgojeni in je to že navada. To pa ne pomeni, da se bom postil vseh 40 dni, ampak določene dneve. Pri tem ima odločilno vlogo verski aspekt in to naredim predvsem iz solidarnosti do tistih ljudi, ki trpijo lakoto. Seveda za te ljudi v tem času tudi kaj darujem.

Sabina Anderwald: Post je, če se odpoveš tisti stvari, ki jo imaš najrajši. Sama bom v postu gledala na to, da bom manj kadiila in bom jedla manj sladkarij, ker se tema dvema stvarima najtežje odpovem. Iz verskega prepričanja držim na pepelnico in veliki petek pri mesnih jedeh strog post, to predvsem iz solidarnosti do gladujočih ljudi.

Gidi Wölcher: Post je dobra priložnost, da shujšaš in daš svojim jetrom plus. Letos hočem do velike noči shujšati šest kil. To predvsem iz zdravstvenih razlogov. V naslednjih tednih bom jedel za polovico manj, ne bom pil alkohola in tudi ne bom segel po cigareti. Če tako živiš nekaj tednov, se res prav veselíš velike noči.

Začel se je post. Ali se postite tudi Vi?

Pripravila H. Stingler

Štefan Hudobnik: Pri nas ne živimo takem preobilju, da bi se morali nujno postiti. Sam tudi ne kadim in tudi skoraj ne pijem alkohola. Kljub temu pa pri nas v postnem času bolj skromno jemo. Potrebno je, da se spomnimo prav v tem času tudi tistih ljudi, ki gladujejo. Post sam pa je premalo, kot kristijan moraš tudi kaj dati za gladujoče.

Beti Tolmajer: Post je seveda vprašanje verskega prepričanja. K temu pride seveda dejstvo, da danes živimo v preobilju in je zato post tudi dobra priložnost, da človek zgubi nekaj kil, ki so odveč. Pri nas jemo v postnem času manj jemo mesa. Včasih pa jemo cel dan samo sadje.

Flori Zergoi: Seveda se v postnem času vzdržim jedi, ki jih imam rad. Predvsem je to meso, ker to pomeni zame dejansko odpoved. Če se kdo posti samo zato, da bi shujšal, to ni pravi post, seveda pa je tak stranski učinek za marsikoga tudi pozitiven. Vsak človek naj se v postu odpove tisti stvari, ki jo ima najrajši, in kaj daruje za lačne.